

2011./3.évfolyam/2.szám

A tartalomból:

- **Vizitáció**
- **Rendes prefektusok -
interjú Konrád atyával**
- **São Paulo -
60 év a nemzedékek nevelésében**
- **Farsang 2011**
- **Padaukcio**

Pannonhal—

Tartalom

03 Ausculta

04 Vizitáció

06 Életünk

Tetőtéri szoborkiállítás

A hely

07 Héber szakkör

Kísérleti metafizika

08 Rendhagyó osztályfőnöki óra

09 Fejlődési pályán

Honnan hová?

10 BDSZ-morzsák

A Diákszövetségről

Bencés Bál

11 Rendes prefektusok

Interjú Konrád atyával

13 Qpac - Diákoldalak

Zsemlemorzsák

16 Civilizált prefektusok

interjú Boros Zoltánnal

18 Iskolatörténet

A Pannonhalmi Állami Gimnázium

19 Könyvajánló

Pál Ferenc: Tükör által világosan

20 Életünk

Farsang 2011

22 Hic fuit

Interjú Molnár Antallal

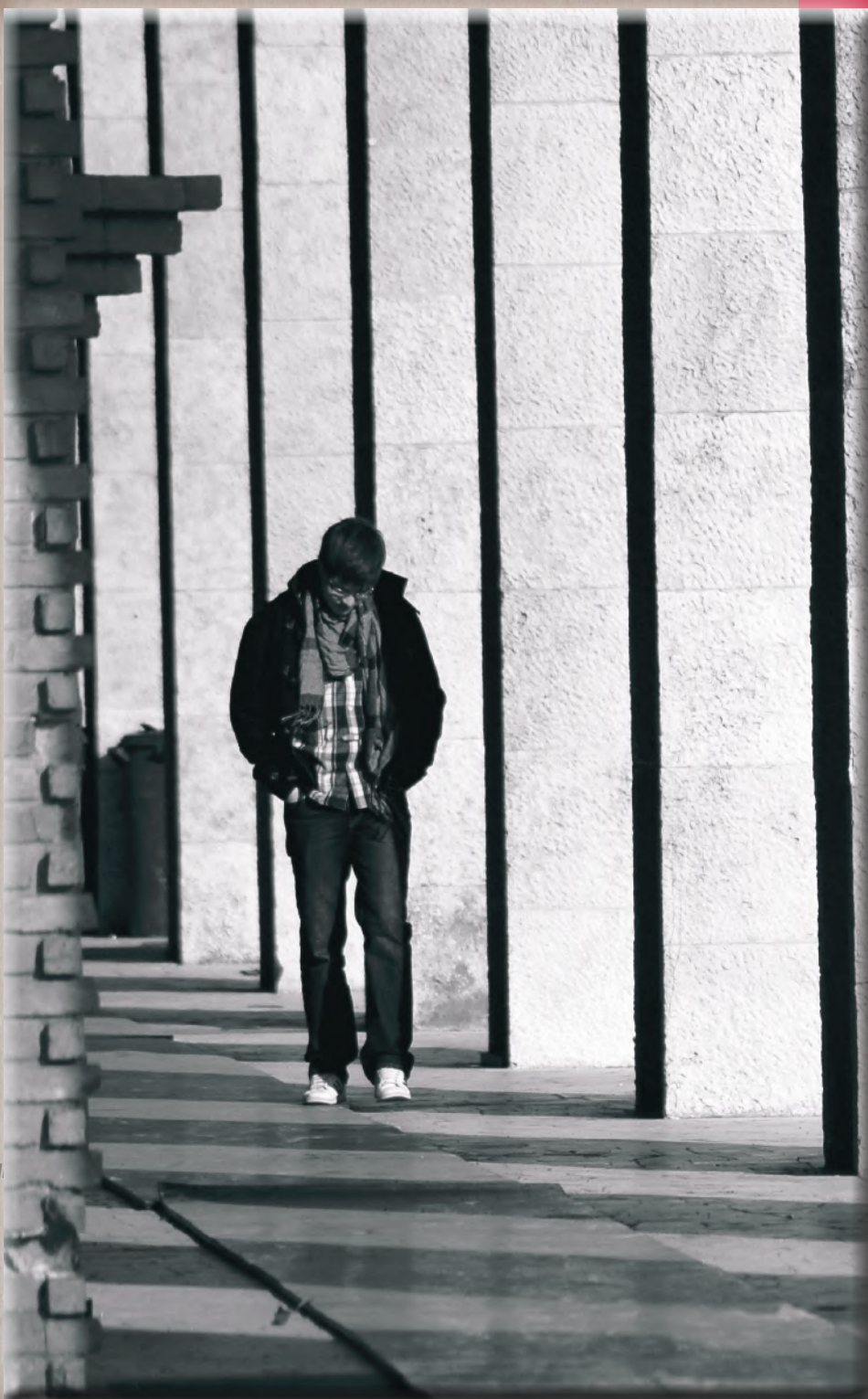
24 Világot lát(t)unk

Melki kaland

A tél örömei

25 São Paulo - 60 év a nemzedékek nevelésében

26 Padaukcio

Kiadja a Bencés Kiadó és Terjesztő Kft.

a Pannonhalmi Bencés Gimnázium Alapítvány megbízásából
pannonhal-ma@osb.hu

9090 Pannonhalma, Vár 1. Tel: 06-96-570-140

Szerkesztette: Csértán Károly, Horváth Tamás,

Juhász-Laczik Albin OSB, László Zoltán

A fotókat készítette: Danilo Pegoraro, Fenyvesi Tamás, Fehér Soma,
Hölvényi Kristóf, Horváth Tamás, Markovics Ferenc,

Solymosi Damján OSB, Török Péter, Szabó Levente, Varga Márton

Grafikai terv: Schmal Károly

Készült a budapesti Pauker Nyomdában 4200 példányban
Pannonhalma, 2011

Ausculda

„Nem bánik velünk bűneink szerint,
És nem gonoszágaink szerint fizet nekünk.” (102. zsoltár)

A bűnbánat zavarbaejtő feladat és egyben szükséglet számunkra. Visszatérésünk Istenhez a hétköznapi forgatagából csak úgy lehetséges, ha nem görcsös igyekezettel, tépelődve közelítünk önmagunkhoz, hanem avval a szeretetből fakadó alázattal, amellyel Isten lép hozzánk.

Az önmagunk iránti alázat megtanulásához rengeteg türelemre és időre van szükségünk. Sajnos – többnyire – rosszul szembesítjük magunkat hibáinkkal. Szeretnénk minél hamarabb meghaladni gyengeségeinket, főként ha azok olyanok, melyek mások terhére is vannak. Kézbe szeretnénk magunkat venni, és átformálni lelkünk. Elfeledve, hogy nem mi teremtettük önmagunkat, és a saját lelkünket is ajándékba kaptuk, csakúgy, mint emberi, természeti környezetünket. Mekkora átalakulást hozhatna számunkra, ha – rövid időn belüli változást nem remélve – úgy kezdenénk tekinteni magunkat, mint ajándékot a környezetünk számára. Nem „hasznos lényként” igyekeznénk élni, hanem szeretetben megerősítő, másokat jóra biztató, támogató erőként.

Talán többet kellene gyakorolnunk az önmagunk iránti türelmes szeretetet így nagybőjtben. Hogy ez sikerülhessen, el kellene azon gondolkodnunk, mekkora Isten szeretete irántunk. Felismernünk, milyen nagy érték vagyunk az Ő szemében, és milyen nagy érdemekre szán minket. Nem megszegyeníteni kellene magunk előtt gyengeségeinket, hanem meghallani és hinni azt, amit Jézus a házasságtörő asszonynak mond: „Én sem ítélek el. Menj!...”

Sokszor mondjuk, de nehéz felfogni teljes súlyával azt, hogy Isten jobban szeret minket, mint mi önmagunkat. Jobban, azaz egyrészt mértékében összehasonlíthatatlanul erősebben, másrészt bölcebben is. És mennyi tapintattal! Nem tűnik el végleg, sosem válik közömbössé irántunk, de nem is tolakszik a szívünkbe örömeivel.

Amennyire ezt egyáltalában felfoghatjuk, annyira tudunk alázatosak lenni. Hiba, ha úgy képzeljük megtérésünk, hogy megalázzuk magunkat, remélve, evvel majd elérhetjük Istennel szembeni alázatunk növekedését. Ehhez nincs jogunk. Milyen alapon becsülhetnénk le, vethetnénk meg Isten elhomályosult képmását önmagunkban? Csak annyira tudunk alázatosak lenni, amennyire megértjük, mekkora érték vagyunk az Ő számára.

A keresztény ember igazi alázata az, ha tudomásul veszi, hogy teremtmény. Majd hajlandó – legalább önmaga előtt – megnevezni hibáit, bűneit. De itt sem állhatunk meg. Át kell gondolnunk és élnünk, hogy egy olyan Isten teremtményei vagyunk és az ellen vétettünk, aki végtelenül türelmes és alázatos velünk szemben.

Tulajdonképpen az Ő alázata előtt kellene meghajolnunk. Gondoljunk erre, amikor a megtört kenyér vagy a feszület előtt térdet hajtunk. Akkor meg fogjuk érteni – és ez a legszükségesebb számunkra -, kik is vagyunk valójában.

Vizitáció

2011 februárjában tartottuk a négyévente esedékes főapátsági vizitációt. A fénykép a február 18-i záró konventgyűlés után készült. A vizitáció célja az, hogy a közösség külső segítséggel áttekintse életét, hivatását és feladatait. Az ősi hagyományra visszatérítő vizitációra nincs is találó magyar kifejezés, hiszen nem egyszerűen ellenőrzés ez, vagy számadás, hanem inkább annak a leltára, hogy mennyi ajándékot is kaptunk Istentől, és hogy vajon felfedeztük-e ezt a gazdagságot az elmúlt négy évben. Idén Richard Yeo angol prézes-apát és Philippe Vanderheyden chevetogne-i apát látogatta végig a magyarországi bencés házakat: Pannonhalmát, Győrt, Tihanyt, Bakonybél és a budapesti Tanulmányi Házat. A pannonhalmi főapátsághoz jelenleg 74 szerzetes tartozik. Közülük 49 látható Damján atya felvételén.

Ülő sor (balról jobbra):

Hildebrand atya - Pannonhalmán tölti nyugdíjas éveit. A rendi múltat kutatja.

Botond atya - Pannonhalmán tölti nyugdíjas éveit. Interjút ad és fogadja öregdiákjait.

Szervác testvér - Pannonhalmi nyugdíjas. Rózsafüzerei országszerte keresettek.

Oresztész atya - A győri közösség tagja, a gimnázium senior tanára.

Dénes atya - Pannonhalmán tölti nyugdíjas éveit. A rend élő emlékezte.

Richard apát úr - Az angol kongregáció prézes-apátja, Pannonhalma vizitátora.

Asztrik főapát úr - Pannonhalmi főapát, a kongregációnk vezetője.

András főapát úr - Emeritus főapát. Pannonhalmán tölti nyugdíjas éveit.

Philippe apát úr - Chevetogne-i apát, Pannonhalma vizitátora.

Paulus atya - Tanít Pannonhalmán, a németajkuak lelkipásztora.

Richárd perjel atya - Plébános és a tihanyi közösség vezetője.

Tamás perjel atya - A győri közösség vezetője, gimnáziumi igazgató.

Álló sor (balról jobbra):

Damján atya - A pannonhalmi idősök otthonának lelkesze. Házi fotográfusunk. **Gáspár atya** - Győrben tanít, emellett

Pannonhalmán a főlevéltár igazgatója. **Teodóz atya** - A győri perjelség tagja, aktív nyugdíjas éveit magyarságkutatással tölti.

Albert atya - Egyik legnagyobb plébániánknak, Győrszentivánnak a plébánosa. **Gellért atya** - Tihanyi bencés, számos

környező településnek is lelkipásztora. **Ferenc atya** - Ménfőcsanak plébánosa. Emellett teológiát is tanít. **Ciprián atya** -

Félig már pannonhalmi nyugdíjasként segít a lelkipásztorkodásban. **Márk testvér** - A legfiatalabb bencések egyike,

Budapesten teológiát hallgat. **Kelemen atya** - Győri tanár és prefektus, idén végez a biológia szakon. **Mózes testvér** - Pannonhalmi sekrestyés, és ő a refektórium felelőse is. **Eléréd atya** - Pannonhalmi tanár. Ő irányítja az oblátusok közösségét. **Konstantin atya** - Győri alperjel és a gimnázium igazgató-helyettese. **Maurus atya** - Komáromi házfőnök. Nyugdíjasként is aktív lelkipásztor Tihanyban. **Albin atya** - Gimnáziumi tanár és prefektus Pannonhalmán. **Lukács atya** - A pannonhalmi liturgikus élet felelőse. Főiskolai tanár. **Jákó atya** - A tanulmányi ház főnöke. Ő a bazilika-rekonstrukció rendi felelőse. **Hubert testvér** - Tanár és prefektus a pannonhalmi gimnáziumban. **Ábel perjel atya** - Plébános és a bakonybéli közösség vezetője. **Iván testvér** - Pannonhalmi házgondnokként ő intézi a főapátság mindennapi ügyeit. **Romuárd atya** - A győri gimnáziumban tanít és Albert atya segédlelkésze. **Bernát atya** - Pannonhalmán tanít és a diákotthonban prefektus. **Cirill perjel atya** - Gazdasági és más területeken is ő a főapát helyettese. **Adalbert atya** - A tihanyi apátság tagja, lelkész Tihanyban és a környező falvakban. **Odó atya** - Győrben tanár és diákotthoni nevelő. Emellett Vének falu lelkésze. **Elemér atya** - Tanít a pannonhalmi gimnáziumban, a főiskolán és számos más helyen. **Ambrus atya** - Pannonhalmi tanár és mozigépész. Emellett két falu lelkésze. **Godofréd atya** - Pannonhalmi zarándokgondozó és Mariazellben gyóntató. **Ákos atya** - Pannonhalmi alperjel és magiszter. Emellett tanít a gimnáziumban is. **Anzelm testvér** - Bakonybéli alperjel. Ő irányítja a műtárgymásoló-műhelyt. **Pál atya** - A Pannonhalmához tartozó plébániák esperese és két falu plébánosa. **Titusz atya** - Pannonhalmi igazgató, és ő a Szent Benedek iskola főigazgatója is. **Bánk testvér** - Pannonhalmi tanár, sekrestyés. Emellett egyetemi tanulmányokat végez. **Antal atya** - A pannonhalmi gimnáziumnak és a főiskolának a tanára. **Mátyás atya** - Ő irányítja a főapátság kulturális életét és az Arcus Temporum fesztivált. **Konrád atya** - Tanár, prefektus és a főkönyvtár igazgatója Pannonhalmán. **Fidél atya** - A vendégfogadás felelőse Pannonhalmán. Emellett gimnáziumi tanár. **Hugó testvér** - Tanár és prefektus Pannonhalmán. A főapátság junior fogadalmasa. **Henrik atya** - Pannonhalmi tanár és prefektus. A húsvéti vendégfogadás felelőse. **Arnold testvér** - Tanít, lelkipásztorkodik és készül az augusztus 15-i papszentelésére.

„A szerzetesek legszembeűnőbb sajátsága az, hogy nincsen sajátlagos feladatuk. Gazdálkodtok, de nem vagytok gazdálkodók. Tanítatok, de nem tanárok vagytok. Lehet akár kórházatok is, vagy missziót is vezethettek, de nem vagytok se orvosok, se misszionáriusok. Szerzetesek vagytok, akik a Benedeki Regulát követitek. Semmilyen tevékenységgel sem fonódtok össze elválaszthatatlanul. A szerzetesek általában eléggé elfoglalt emberek, de nem ez az elfoglaltság az életük célja és értelme. És pontosan a sajátlagos célnak ez a hiánya képes teret engedni Isten számára, aki életetek rejtett és titkos célja. Isten akkor sejlik fel mint életünk láthatatlan középpontja, amikor nem törekszünk más jogalapot teremteni saját létünk számára. A keresztény élet lényege pusztán az Istennek szánt lét. Jézus ezt mondja tanítványainak: Maradjatok meg szeretetemben. A szerzetesek hivatása megmaradni az ő szeretetében.”

Idézet Timothy Radcliffe-től, Vizitációs Carta 2011

Életünk

Tetőtéri szoborkiállítás

„Ma fél hattól kiállítás megnyitó lesz a tetőtéri galériában, egy szobrásznő munkáit lehet megnézni, nagyon jó lesz, menjetek el minél többen!” - hangzott el egy február végi nap a stúdiom elején. Kiállítás megnyitó. Emlékszem, hetedikes koromban még nagyon félttem minden hasonló programtól. Számomra teljesen érdektelen kiállítási tárgyak, unalmas egymásutánban, és ha nagy nehezen rászántam magam, hogy megnézzek egyet-egyét, vagy valaki elrángatott, hatalmas megkönnyebbülés volt a kiállításon való végigrohanás után, lestrapáltan távozni a helyszínről. Egy ilyen helyen egy óránál is többet eltölteni, egy megnyitó keretein belül, borzalmas, kivitelezhetetlen dolognak tűnt. Aztán valamikor a nyolcadik osztály tájékán kicsit megváltozott a véleményem. Emlékszem, egy barátommal

közösen érkeztünk akkor egy ilyen előadásra, és kiskamaszokként rendkívül viccesnek találtuk a kortárs festményeknek adott neveket, illetve a hozzájuk fűzött – nem ritkán meglehetősen elvont – magyarázatokat, és (ahogy az ebben a korban lenni szokott) egyes pontokon nagyon nehéz volt megállni, hogy értetlenségünknek ne egy rosszkor jött poénnal adjunk hangot. Először nem is terveztem, hogy a megjelölt időpontban ott leszek a kiállítás helyén, de aztán valahogy mégis ott kötöttem ki. A tetőtéri galéria falait Balás Eszter Munkácsy-díjas művésznő fotói, illetve más technikákkal készült képei díszítették, a válaszfalak közötti nyitott „szobákban” pedig a művésznő válogatott, többnyire rézöntvény szobrai voltak elhelyezve. Én lepődtem meg a legjobban, de valahogy nem tudtam sem halálra unni magam, sem pedig a művek, vagy a címeik furcsaságán nevetni. Érdekes volt nézni a szobrokat és a fotókat, mert mindegyikről eszembe jutott valami, a babiloni kultúra közismert motívumaitól mindenféle mitikus szörnyekig; még bibliai történetek is. Ez már csak azért is érdekes, mert a művésznő a kiállításához írt kis „kedvcsinálójában” pont ezt fogalmazza meg: „Amikor dolgozom, millió dolog eszembe jut. Mert együtt dolgozunk: az anyag és én. És az anyag által a világ szól hozzám. Ahogy szól bárkihez, aki rászánja az időt.” A kiállítás megnyitón megjelent, egyébként meglepően nagyszámú diákság körbenyűszögte a barátságos művésznőt, aki szemmel láthatóan szintén élvezte a helyzetet, és a kérdések megválaszolásán kívül még az alkotás titkait és technikáit is megismertette velünk. Lehet, hogy én éreztem rosszul, de valahogy végig az volt a benyomásom, hogy nem csak a műveket nagy érdeklődéssel figyelő diákság érezte nagyon jól magát ezalatt a másfél óra alatt, hanem maga Balás Eszter, és a többi művész-vendégünk is.

Kovács Dávid 10.a

A hely

Szeptemberben látogatást tett nálunk a Kossuth Rádió. Pannonhalmra, mint a világörökség része érdekes és vonzó volt számukra, hiszen A hely című műsorukban olyan területeket mutatnak be, melyek Magyarország legjellegzetesebb, legszebb tájai és vidékei. Olyan helyek, amelyek történelmüknél fogva meghatározóak hazánkban és a világban is. Így esett a választás Pannonhalmára. Az apátság és környékének felderítése és bemutatása miatt különböző interjúkat készítettek és beszélgettünk az egész hegyet. Meglátogatták Cirill atyát, akitől a borászat, a biomassza üzem és a Viator étterem kialakulását és működését kérdezték. A főapát urat is felkeresték, aki nagylelkűen bemutatta nekik a szerzetesi életet, az itt élő bencések mindennapjait és tevékenységeit. Albin atya és 4 diák segítségével pedig betekintést nyertek az itteni iskola életébe. Úgy gondolom, hogy „kívülállóként” nehéz dolguk volt, hiszen ez nem egy hétköznapi létesítmény, intézmény. Ennek megértéséhez itt kell élnie az embernek, tapasztalnia kell a Pannonhalmra adta lehetőségeket. Véleményem szerint sokat segítettünk nekik, megismerkedtek a hellyel, az itt élő személyekkel. Számomra nagy élmény volt, hiszen mint pannonhalmi diák megtudtam, hogy mit is jelent az, hogy én itt tanulhatok és hogy hogyan viszonyulnak ehhez az emberek.

Kovács Márton 9.b

Életünk

Héber szakkör

Ha valakivel beszélgetek, a héber szakkör hallatán általában csodálkozással és számos kérdéssel kell szembesülnöm. A kérdezők közül szinte mindenki felteszi ezt a két alapvető kérdést: Pannonhalmán hogyhogy van héber szakkör? Miért jár valaki héber szakkörre? Szerintem, ennek a két kérdésnek a tisztázásával jól be lehet mutatni a szakkört. A héber szakkör véleményem szerint jó példa arra, hogy hogyan tud önszervező módon egy szakkör elindulni. Még kilencedikes koromban hallottam a nagyoktól, hogy Pannonhalmán héberül is lehet tanulni. Ez az érdekes információ tízedikes koromra lehetőséggé vált. Ekkora több olvasmányélményem miatt is elkezdtem érdeklődni, a héber nyelv iránt. Vonzott a nyelv egyedisége és egzotikumja is. A héber nem indoeurópai, hanem sémi nyelv, és külön ábécével rendelkezik. A bibliai vagy klasszikus héber az egyik legősibb, míg az erre épülő ma beszélt újhéber, vagy ivrit az egyik legmodernebb nyelv. Ezek egyrészt a nyelv nehézségei, másrészt előnyei is. Megtudtam, hogy az iskola történetében már jó néhányan voltak, akik beleavagtak, és közülük kevesen ki is tartottak. Ez nálunk se volt másképp. Sokak fantáziáját mozgatta meg a lehetőség, így nyolcan kezdtük el Bernát atyánál a szakkört. Az első félévben csak a betűket tanultuk, később már belekezdünk az olvasásba is. Mire eljutottunk a tényleges nyelvtanulásig, ketten maradtunk. Számunkra viszont egy nagyon izgalmas világ tárult fel. A héber órák kötetlensége egyfelől kikapcsolódást jelentett a követelményre épülő iskolai tanórákkal szemben, másrészt egyfajta önszorgalomra épülő plusztudást adott. Az órákat megosztottuk a klasszikus és az újhéber között. A klasszikus héber egyfelől az Ószövetség és a későbbi zsidó vallásos irodalom nyelve (az arámi mellett), másfelől viszont az újhéber alapja. Így az ószövetségi történetek a Teremtés könyvéből, Jónás vagy Rút könyve eredeti nyelven olvasva érdekességet és kihívást jelentettek. A klasszikus héber gazdag nyelvtannal rendelkezik, és számos ponton kutatás tárgyát képezi (pl. az igeidők). Mindez erős alapot adott az ivrit tanuláshoz. Mi, tizenkettedikesek idén elballagunk, de úgy tudom, lesz folytatása a héber szakkörnek. Idén is lelkes csapat fogott hozzá a betűvetéshez.

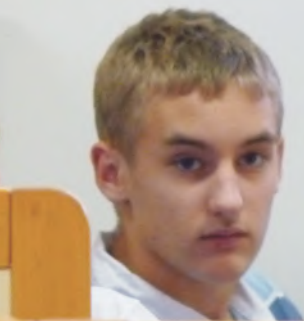
Horváth Áron 12.b

Kísérleti metafizika

2011. február 11-én, pénteken este Szabó Gábor, a Zsigmond Király Főiskola fizika-tudományfilozófusa tartott előadást Pannonhalmán „Kísérleti metafizika” címmel. Mivel ritkán van ilyen téma, ezért nagy izgalommal vártam diáktársaimmal este 8-kor az előadást, ami az Asztrik-teremben lett volna, ám olyan sok érdeklődő volt, hogy csak a Teleki-teremben fértünk el. Szabó Gábor napjaink egyik fizikai-metafizikai problémájáról beszélt. A kvantumfizikában ugyanis a kísérletek alapján úgy tűnik, hogy nem érvényesül az okság elve. Kétféle okság ismeretes arra, hogy két esemény miért következhet be együtt gyakrabban (ez a korreláció), az egyik a „direkt”, amikor A oka B-nek ($A > B$), a másik a „közös”, amikor A-nak és B-nek is C az oka ($A < C > B$). Elektronpárok

mágneses térben történő vizsgálatok korrelációt tapasztalunk, melynek a kísérleti körülmények helyes megválasztásával nem lehet az oka „direkt ok”. Ugyanakkor a kísérleti eredmények statisztikus vizsgálatok kiderül, hogy a korrelációnak „közös ok” sem lehet oka. Tehát az általunk ismert okságok egyike sem magyarázza meg a jelenséget. Az előadás nagy része ennek a második fajta okságnak a megbukásáról szólt. Ami szép volt a bizonyításban, hogy elemi matematikai műveleteket használ, és az előadó egy hétköznapi példán keresztül szemléltette a kísérletet, így könnyen érthető volt a probléma, ami egyébként napjaink fizikájának egyik nagy kérdése. Jó volt hallgatni Szabó Gábort, és közben megerősödni abban a meggyőződésben, hogy van még értelme fizikával foglalkozni, s még nem válaszoltak meg minden kérdést a nagy elődök.

Cseke Vilmos 12.b

Életünk

Rendhagyó osztályfőnöki

Konrád atyával beszélgettünk arról, hogy vajon mennyire „életszagú” az oktatás. Vannak-e feleslegesnek tűnő ismeretek, és vannak-e olyanok, amelyek nem kerülnek be a tananyagba, pedig nagyon fontos lenne, mert nap, mint nap találkozunk velük, meghatározzák az életünket, és téveszmék keringenek róluk. Sokat találtunk mindkét kategóriában. A hiányzó ismeretek közül kettőnek (amiből aztán három lett) rövid ismertetésére vállalkoztam egy osztályfőnöki óra (amiből aztán kettő lett) keretében Konrád atya végzős osztályában.

Akkor éppen a nyugdíjrendszerrel volt tele a sajtó. Ennek kapcsán ez, illetve az anyagi ön-gondoskodás volt az egyik téma. Mondhatná bárki, hogy mi köze van egy 18 éves fiatalembernek a nyugdíjrendszerekhez, hol van az még! Nos, a válasz: nagyon közel!

Az állami nyugdíj, a kirovó-felosztó rendszer lényege, hogy azt tudja az állam elosztani, amit az aktív, nyugdíjjárulékot fizető réteg éppen befizet. Ez pedig egyre kevesebb. Mi tehát a megoldás? Ha megteremtjük magunknak az egyszemélyes magánnyugdíj-pénztárunkat, vagyis megteremtjük az anyagi öngondoskodás alapjait. Csak egy kicsit számoljunk, a lehető legegyszerűbben: A magukról anyagilag gondoskodni akarók mindenkori jövedelmük leg-alább 10-15%-át tegyék félre. Legyen ez az összeg 40 év átlagában, mondjuk, évente 250.000 Ft. Ha éves átlagos 14%-os hozammal számolunk (ami reálisan elérhető), a 40 év múlva felszaporodó tőke évi 14%-os hozamát figyelembe véve több mint 483.000 Ft havi nyugdíj-kiegészítést jelent úgy, hogy a tőkéhez nem nyúlunk (azt öröklik a gyerekek), csak a hozamból élünk. Ez azért minőségileg más nyugdíjas éveket jelent, mint a jelenlegi kilátások.

A másik téma a marketing volt. Ha bárkit megkérdezzünk, hogy mi a marketing, általában a reklámmal, gazdasági kommunikációval, az értékesítéssel azonosítják, annak „előkelőbb” kifejezéseként. A dolog ennél bonyolultabb. Olyan, mint egy érme: két oldala van. Az egyik egy gondolkozásmód, ami a vevők igényeiből indul ki, és nem az eladó akaratát próbálja mindenáron ráerőltetni a vevőre. Nagy empátiával kell rendelkezni, és őszintén kíváncsinak lenni a vevőnek a még meg sem fogalmazott igényeire is. Tudatában kell lenni annak, hogy ha egy vevő az én szolgáltatásomat vagy termékemet választja, akkor előnybe helyezi a világ minden más pénzköltési lehetőségével

szemben, amit ugyanezért az árérték megkaphatna.

Az érme másik oldala egy kivitelezési technika, aminek három lába van, mint egy stabil székeknek. Az egyik láb az információszerzés a gazdasági-társadalmi környezetről, főleg az értékesítési piacról. Nagyon fontos tudni, hogy mit igényel a piac, ez hogyan változik, mi vár-ható a jövőben, illetve egy visszacsatolás: hogy van megelégedve termékeinkkel, szolgáltatásainkkal. Természetesen jó tudni az értékesítési piacon kívüli területekről is, hiszen ezek is befolyásolhatják adott ponton a vállalkozás életét. Ilyenek a konkurencia helyzete, a kiegészítő és helyettesítő termékek/szolgáltatások helyzete, a hatóságok és felügyeleti szervek és sorolhatnánk még sokáig. A marketing ezen területét úgy hívják, hogy kutatás. A marketing másik lába a tervezés. A kutatás eredményeiből ki kell, hogy alakuljon a jövőkép: hova tudunk jutni egy, öt, vagy éppen tizenöt év múlva. Fontos, hogy a kitűzött célok megvalósulását bontsuk le rövid szakaszokra, és ezek értékeljük legalább évente egyszer. A harmadik láb a marketing látványos, kivitelezési területe. Itt dől el a termék/szolgáltatás-politika (választék és minőség), az árpolitikai kérdések (értékesítési ár, kedvezmények, engedmények, jutalékok, fizetési feltételek), az értékesítési csatornák és módok, valamint a marketing kommunikáció.

Természetesen a marketingnek éppen csak a vázát volt módom ismertetni. Igazi szépségei a részletekben vannak.

Közkívánatra egy harmadik téma is előkerült. Sokan tudták, hogy régóta repülők vitorlázó és egymotoros sportgépekkel. Elmondtam, hogy belátható időn belül teljesen természetes lesz, hogy pilóta-jogosítványa lesz az emberek jelentős részének, hiszen kb. 200 és 1500 km-es távolságon belül a kisgépes repülésnek meghatározó szerepe lesz egyrészt a személygépkocsival, másrészt az egyre nehezekebb nagygépes repüléssel szemben. Persze, a repülés nem kis részben nagyszerű élmény. Akkor is repül az ember, ha egyébként nem akar menni sehova. A madarak szabadságérzetének lehet mása.

Mivel életem során elsősorban főiskolákon és egyetemeken tartottam előadást, amelyeknek hangulata egészen más, mint egy ilyen osztályfőnöki órán találkozni fiatalemberrel őszinte érdeklődésével, igazán nagyszerű élmény volt számomra ez a két óra.

Fejlődési pályán

Honnan hová?

Csütörtökönként a tanári ebédlőben a hatodik óra előtt néhányan a szokásosnál is sietősebben kanalazzák a levest. „Stratégia lesz?” – kérdezi valaki, látva a kapkodást. Pár perccel később az igazgatói irodában már folyik is a munka. De hogy tulajdonképpen mi a tartalma ezeknek a megbeszéléseknek, sokakban vet föl kérdéseket.

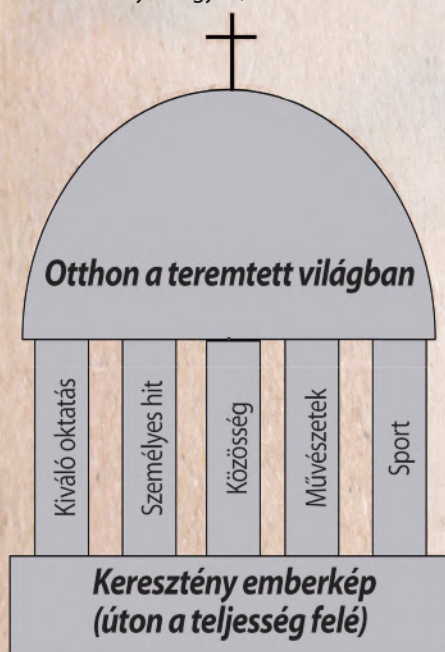
A stratégiai csoport 2010 tavaszán alakult. A team a gimnázium működtetésének és fejlesztésének hosszú távú tervén dolgozik. A célunk az volt, hogy egy szakszerűen fölépített projekt keretei között számba vegyük a jelenlegi problémákat, nehézségeket, majd konkrét elképzeléseket körvonalazzunk az iskola jövőjét illetően. Izgalmas és kreatív feladat legmerészebb vágyainkat is kimondani, még mielőtt megpróbálnánk összehangolni azokat a realitással... de persze a második lépés sem hanyagolható. Először a pillanatnyilag adott helyzet feltérképezése történt: kik, mit, hogyan és miből valósítanak meg ma Pannonhalmán. E négy terület bármelyikéhez nyúlva azt tapasztaltuk, hogy szinte minden téma nagyon szerteágazó és gyakran még a különféleképpen használt szavak közös jelentéséért is meg kell küzdenünk. Néha szívesen sürgetnénk a haladást, ugyanakkor az is nyilvánvaló, hogy ha valódi mélységében szeretnénk átlátni és tisztázni a dolgokat, az bizony időigényes. Nyáron két alkalommal: egyszer három, egyszer pedig négy napon át gyűjtöttük a megoldandó problémákat, amelyeket aztán a könnyebb áttekinthetőség kedvéért 14 témakörbe soroltunk. Így a későbbiekben az is lehetővé válik majd, hogy egy-egy részfeladattal kisebb körökben, akár párhuzamosan is, intenzívebben foglalkozzunk. Ezt követi most az alapok (pl. küldetésnyilatkozat), valamint a jövőkép megfogalmazása, aminek hiányában féltő, hogy a tervezés légvárépítés volna csupán. S ha már mindezek az előkészítő lépéseken túl leszünk, valójában akkor kezdődhet a tényleges stratégia kidolgozása, a szükséges lépések megvalósítása, végül a kiértékelés, ami összegzi és egyúttal le is zárja a folyamatot.

Az elmúlt húsz évben sok minden megváltozott – a helyi adottságok szempontjából épp úgy, mint a kívülről jövő várakozások tekintetében. Milyen sajátos nehézségekkel társul a prefektusi munkakör a bencések és a civilek helyzetében? Hogyan egyeztethető össze a szerzetesi, vagy a családi élet az iskolai, illetve a kollégiumi jelenléttel? Honnan és milyen igényekkel érkeznek az utóbbi évek diákjai? Elsősorban milyen gyerekeket szeretnénk Pannonhalmára vonzani? És milyen munkatársakat? Hogyan tudjuk hatékonyan megszólítani őket? Mit jelent egy civil számára ebben a gimnáziumban tanítani? Milyen szükségletekkel kell számolnunk és mennyire vagyunk fölkészülve ezekre? Mi az, amit elvárunk a fiúktól, és mi az, amit ők várnak tőlünk? Mit jelent ma egy oktatási-nevelési intézmény esetében a keresztény jelző, s egyáltalán, mit értünk közösen – tanárok és diákok – e szó alatt?

A stratégiai csoport feladata az, hogy valamiképpen leírja, de egyúttal a jövőre gondolva meg is álmodja, miről szól most, illetve hosszú távon milyen szerepet tölthet be a magyarországi iskolák kínálatában a Qpac. Ahhoz, hogy ez a munka valóban eredményes legyen, minden érintett véleményére, ötleteire szükségünk lesz – kicsikére és nagyokéra egyaránt. A korszerű

oktatás követelménye, a szellemi nyitottság, a közösségi élet és a bencés spiritualitás gazdagsága sokféle kihívással áll előttünk és a látványos elakadások veszélyén túl számtalan új lehetőséget is teremt. Van, ami rajtunk múlik, s van, ami csak ajándék lehet. Vajon utak és tévutak közt botladozva remélhetünk-e többet annál, mint hogy a következő évek, évtizedek során egyre többünket ér utol az érzés: „jő nekünk itt lennünk?”

Rochlitz Kyra

Iskolánk küldetése, hogy a keresztény emberképből kiindulva a teljes személyt szólítsa meg. Ezért célunk, hogy diákjaink Pannonhalmára ezer éves falai között megtalálják a számukra megfelelő kihívást a magas szintű oktatás, a személyes hit és elköteleződés, a közösség, a művészetek és a sport területein egyaránt. Ennek megfelelően a gimnázium és a diákotthon olyan egységet képez, amelyben szerzetesek, világi munkatársak és diákok együtt munkálkodnak azon, hogy a felnövekvő generáció otthonra találjon a teremtett világban.

BDSZ-morzsák

A Diákszövetségről

A Bencés Diákszövetség összesen 24 területi szervezetben, egyetemi-, ill. főiskolai tagozatban, szakmai körben és önálló jogi személyiségű egységben működik.

A célja elsősorban az, hogy a bencés öregdiákok közötti kapcsolat ápolására, együttműködésére szolgáló kereteket teremtsen, közösségi fórumokat, találkozókat és rendezvényeket szervezzen, továbbá növelje a bencés iskolákat fenntartó Magyar Bencés Kongregáció társadalmi presztízsét és támogassa oktató-nevelő szolgálatát.

Mindez csupa konkrét esemény keretében valósul meg, az ország több pontján. Az eseményskála hihetetlenül széles! Ha két kiragadott alkalmat kellene említeni, akkor azt mondanám, hogy a közös sörözéstől a Mária zárándoklatig tart! Talán épp emiatt találhatja meg mindenki a számára testreszabott fórumot.

Olykor azt is megtapasztaljuk, hogy ebben a folyamatban, a hétköznapi történések közepette valami magasabb rendű erősödik. Nem csak egymást támogatjuk akár lelkileg, akár anyagilag, nem csak világlátásunk formálódik, hanem talán egy picit hozzájárulunk ezzel a magyar társadalom erkölcsi felemelkedéséhez is.

A Bencés Diákszövetség országos vezetése jelenleg csonka. A kb. egy évvel ezelőtt felállt elnökség választott tagjainak és vezető tisztségviselőinek pozíciója üres, részben azért mert lemondtak, részben azért mert küldöttgyűlés hívta vissza őket. Most az alapszabály értelmében a meglévő, nem választott, hanem delegált elnökségi tagok látják el egy rövid átmeneti időre a szükséges irányítási feladatokat.

A 2011. április 9-én tartott küldöttgyűlés el is határozta, hogy 2011. május 28-án, a Pannonhalmán tartandó baráti találkozó napján jön össze a teljes elnökség megválasztására.

Cirill atya
a BDSZ rendi alelnöke

Bencés Bál

Ha nem lehetett volna hallani zengő dicséreteket az előző öt bencés bál impozáns hangulatáról, akkor nem határoztam volna el, hogy rendek jegyeket az eseményre. Ha nem rendek jegyeket, nem jutottam volna át a Szépművészeti Múzeum kapujánál sorakozó fogadó személyzet elegáns gyűrűjén. Ha nem fogad a személyzet, akkor nem találtam volna oda az ünnepélyesen fehér-lilába öltöztetett asztalomhoz. Ha nem kísérték volna a harminchármas számú asztalhoz, nem hallgathattam volna meg Sólyom László, előző köztársasági elnök, Várszegi Asztrik Főapát úr, és Eberhard Borghoff, a meschedei bencés gimnázium tanárának megnyitó beszédét, és

nem falatozhattam volna nyugodtan római salátát kéksajtos öntettel, diós-mézes bundában hempergetett jércemellet illatos jázminrizszel, majd éjfélkor sült erdélyi szalonnát friss házi kenyérrel. Ha nem ettem volna meg mindezeket, és nem koccintottam volna az Apátsági Sanctus Martinus Cuvée-vel, akkor nem esett volna jól a kiadós vacsora után a kellemes tánc a Kistemplomos Lovagok élő zenéjére, és a tánc után

nem hagykoztam volna a szerencsére a tombolajegyem kiválasztásánál. Ha nem vettem volna meg a véletlenül megmaradt tombolát, most nem gyönyörködhetnék minden nap a hozzám került antik herendi gyümölcsös tálban, amit főnyereménynek ajánlott fel Főapát úr. Jövőre a bál már tudatos választás lesz.

Kovács Alida

Rendes prefektusok

Interjú Konrád atyával

A Czuczorban érettségiztél, tanárként öt éve vagy itt Pannonhalmán. Mint mindannyian, te is sokszor hivatkozol diákélményidre. Örökzöld téma: mi a különbség a két iskola között?

Nagyon sokélményfűz a győri iskolához, egyrészt azért, mert a diákevek rendkívül meghatározóak minden ember életében, másrészt pedig, mert itt ismertem meg a bencés közösséget. Az élményeim ennek megfelelően elsősorban emberekhez kötődnek: az osztálytársaimhoz és barátaimhoz, valamint a győri bencésekhez és tanárokhoz. Az én diákéveimben is voltak „nagy bencés öregek”. A harmadikas korunkban meghalt Endre atya a magyart, Otmár atya a földrajzot, Oresztész atya meg a matekot (matekfaktos voltam!) tanította. A németet, latint és az irodalmat ugyancsak tanáraimnak köszönhetően szerettem meg.

Ha a különbségről gondolkodom, általában nem a két jelenlegi vagy akkori iskola közötti eltéréseket szoktam megragadni, bár olyanok is vannak biztosan. A konkrét munkámban és abban, ahogy a bencések iskolai küldetéséről és feladatairól gondolkozom, sokkal fontosabb szempont az, hogy az én saját utamban mi a különbség az akkori tizennégy-tizennyolc éves győri létem és a mostani harmincegy éves pannonhalmi életem között. Mindazzal, ami akkoriban jó volt, s azzal, ami akkor hiányzott, de amire azóta rájöttem, jobba szeretném tenni a mostani tizennégy-tizennyolc éves diákok életét. Személyes odafigyelésre, empátiára és szabadságra volt leginkább szükségem akkoriban, s ez az, amit akkori tapasztalataim alapján a maiaknak adni szeretnék.

Az egyetemről friss élményekkel érkezted a gimnáziumba. Sok új pedagógiai módszert tőled hallottunk először. Milyen lehetőségek rejlenek ezekben itt, a sokszor már hosszú évek alatt kiértelt módszerekkel tanító tanárok között?

A mi generációnk a szabadságban nőtt már nagyrészt fel, s az egyetemen ennek számtalan ajándékát élvezhattuk. Ilyen ajándék volt számomra a pedagógia. Minket olyan oktatók tanítottak, akik már nemcsak a „szóanyagáról” és Harlow kísérleteiről beszéltek, hanem a humanisztikus pszichológiáról és olyan modern pedagógiai felfogásokról, mint például a konstruktivizmus. A németszakon tanított nyelvpedagógia a heidelbergi egyetemen tanított nyelvpedagógia színvonalán volt, amiről Heidelbergben is meggyőződhettem.

Nem azzal a szándékkal jöttem haza, hogy valami új dolgot fogok képviselni. Az itteni tanári karban lévő szellemi nyitottság, elfogadó és megerősítő környezet volt az, ami arra ösztönzött, hogy a budapesti hittancsoportomban kipróbált új dolgokat Pannonhalmán is megkísérleljem, s ugyancsak a kollégák adják a reflexió lehetőségét.

A legnagyobb ajándék e téren a „kompetencia bizottság” létrejötte volt. Két éve hoztuk létre Rochlitz Kyra tanárnővel, Csértán Károly tanár úrral és Albin atyával együtt egy pályázati lehetőség miatt. A kezdeti idegenkedésünket nagy lelkesedés váltotta fel, mert arra jöttünk rá, hogy Pannonhalmán csírájában mindaz megvan már, amit ez a típusú oktatás szeme előtt tart: a témahét (Szent Márton), a projektmunka (kilencedikesek év eleji ismerkedő hete), a csoportmunka és az egyéni, differenciált oktatás, s a szakmai-elméleti háttér megismerésével óriási segítséget kaphatunk ahhoz, hogy ezeket a meglévő dolgokat

még jobban tegyük. A sokat emlegetett „moduláris hittan” ennek a gondolkodásnak gyümölcse, s másfél év távlatából elmondhatjuk: ritka nagy lökést adott ez a változtatás mindannyiunknak, akik részt veszünk benne.

Latint és németet tanítasz, emellett belevetetted magad – Kyra tanárnő vezetésével – a hetedikesek emberismeret-oktatásába, amelyről örömmel szoktál beszámolni. Mit tanulsz ezeken az alkalmakon?

A hat évfolyamos osztályok csaknem húsz éve jelen vannak az iskolában, s a bennük rejlő lehetőséget talán még nem sikerült teljes mértékben kiaknázunk. Amikor Kyra

tanárnő oldalán beszálltam az emberismeret oktatásába, magam is inkább távolságtartással gondolkodtam a tizenhárom évesekkel való munka lehetőségéről. Azt is be kell vallani, hogy a kezdő két hónap mindig nagyon nehéz. Ugyanakkor a kezdeti nehézségek elmúltával nagy dolgokra és nagyon izgalmas együttműködésre nyílik lehetőség.

Az emberismeret órán olyan dolgokról beszélgetünk, amelyek ennek a korosztálynak a mindennapjait jelentik: a csoport működéséről, az önismeret fontosságáról, az előítéletről, tanulástechnikai kérdésekről, a tények és a vélemények megkülönböztetéséről és a kommunikációról. A hetedikesekben óriási energia lakik, meglepő őszinteség és lelkesedés. Alkalomról alkalomra az az élményem, hogy ők hajlandók mindezt a közös munka szolgálatába állítani és szinte intuitív módon nagy lépésekkel haladnak az önismeret útján. Jó volna, ha meg tudnák őrizni ezt a fajta nyitottságot.

A tizenkettedikesek osztályfőnöke vagyok és tanítok a hetedikben: látom a pannonthalmi folyamat kezdetét és végét, azt hogy honnan hova képesek eljutni a ránk bízott fiatalok. A legjobb az, amikor azt látom, hogy ez a két korosztály hogyan képes odafigyelni egymásra: a farsang elmúlt napjaiban sokszor megcsodáltam a hetedikesek lelkesedését a tizenkettedikesek iránt, valamint a tizenkettedikesek felnőtt tapintatát a legkisebbek iránt.

Fontos helyet foglal el életedben a vívás. A Szent Márton Vívóegylet létrehívója és edzője egyaránt te vagy. Honnan jött ez a szenvedély? Mit ad neked, és te mit tudsz átadni ezzel a diákoknak?

Kisiskolás koromban kezdtem vívni Szombathelyen a Haladásnál (!), ugyanakkor Győrbe kerülve abba kellett hagynom a sportot. A vívás hiánya viszont folyamatosan végigkísért – gimnáziumban is, de később Pannonthalmán is. Budapesten egy délután az Akadémiai Könyvtárban összefutottam volt győri évfolyamtársammal, Stánitz Attilával, aki elmondta, hogy vív. Na, itt dőlt el minden. Vele együtt elmentem a BSE-be Lukovich Pista bácsihoz, aki rendkívül nyitottan fogadott és támogatott.

Öt évvel ezelőtt Pannonthalmára visszatérve Stánitz Attilával együtt elindítottuk a „vívószakkört”. Visszatekintve nagyon szerények voltak a körülmények: a hetedikesek tantermében vívtunk Zalaegerszegről kölcsön kapott már-már antik felszereléssel. Öt év elteltével ott tartunk, hogy egy nagyobb adománynak köszönhetően huszonkét diákunk vív heti két alkalommal a tornateremben, vadonatúj felszerelésben tör, párbajtőr és kard fegyvernemben.

Gyerekkoromban még nem értettem, gimnazistaként döbbsentem rá, hogy a vívás szellemi sport. A test csak eszköz, de a dolog végső soron a gondolkodáson múlik. Úgy is mondhatnám, hogy a vívás szemlélődő sport, mert rá kell nézned a helyzetre, amelyben vagy, és abból kiindulva cselekedned. Másfelől a vívás képes azokat a diákjainkat is megszólítani, akik nem okvetlenül erősek csapatjátékban, akik nem kifejezetten sportoló alkatok. Nekik is esélyük van a fejlődésre – önmagukhoz mérten is óriásit alakulhatnak. Végezetül a vívás eleganciát és önuralmat igényel. Fehér ruhában vívunk, szigorú konvenciók megszabta keretek között. A fiúk stílusosságot is elsajátíthatnak, ha nyitottak rá.

Pannonthalma „monostor melletti iskola”. Mit jelent ez a te életedben?

Elsősorban azt, hogy a munkám „szerzetesség melletti munka”. A generációmnak – s valójában minden keresztény embernek – azért kell megküzdenie, hogy életünk középpontját Krisztus, s a vele való kapcsolatunk adja, s innen elindulva és hozzá visszatérve tudjuk tenni a dolgunkat. Egy diákomtól tanultam – nem akárhol, a moduláris hittan kontextusában – hogy a körülöttünk élők azt várják tőlünk, hogy a lényegről, jelesül Isten és ember kapcsolatáról beszéljünk és tegyünk tanúságot. A sok cselekvés, prefektusság, tanítás, könyvtár háttérben ennek kellene lennie, legalábbis ide próbálok visszatérni. Másfelől Pannonthalma „iskola melletti monostor” is. Nyitottságot, frissességet és életet kölcsönöznek a diákok az Isten házában élők számára.

A pannonthalmi diákok egyedülálló helyzetben vannak, mert nem pusztán egy jó iskolába járnak, hanem a kollégium révén az életüket töltik itt, amelyben hit, közösség, tudás, művészet, sport egységben kell, hogy legyen. Észrevétlenül, de végül nagyon kézzelfoghatóan ez az egységesség folyhat át a monostorból az iskolába és fordítva.

Diákoldalak

Válogatás a qpaci diákújság, a Pannonhalmi Zsemle cikkeiből

Zsemlemorzsák

„A kormány megszorító intézkedéseinek részeként az illetékes miniszter elrendelte a Nemzetbiztonsági Hivatal fegyveres állományának fokozatos létszámleépítését. Annak érdekében viszont, hogy az érintett személyek ne veszítsék el megélhetésüket, a Bencés Gimnázium vezetősége továbbszolgálati lehetőséget kínált mindannyiuk számára. Ennek alapos indoka van: az iskolában a tavalyi év során drasztikusan megemelkedett az elkövetett vétségek száma, annak ellenére, hogy jelentősen gyarapították a bűnbánati liturgia alkalmainak számát.”
(forrás: MTI)

Szeretnénk tehát felhívni minden kedves Olvasónk figyelmét, hogy saját érdekében kutasson utána, kivel van dolga ügyeletes prefektusa személyében, mivel az illetők nagy eséllyel rendelkeznek olyan titkosszolgálati eszközökkel, amelyek segítségével könnyen átrepíthetnek bárkit az örök stúdiummezőkre.

A Főapátság a korábbi fejlesztések sikerén felbuzdulva ismét kemény fába vágta a fejszét. Azért, hogy az idelátogató vendégek még otthonosabban érezzék magukat Pannonhalmán, gyorsabb „anyagcserét” biztosító turistabejárat épül a bástyán, a belépők pedig fejhallgatón keresztül hallgathatják a rádión keresztül leadott idegenvezetés szövegét. Ám amint azt megtudtuk, a tervezőasztalon még más rendszerű megvalósítás szerepelt. Kérdésünkre Sz. Bánk testvér mint a Bánk TV törvényes képviselője elmondta: „Örömmel fogadtuk a Főapát Úr felkérését az „idegenvezetések” gyakorlati megvalósítására, ám megfelelő technikai eszközök hiányában sajnos vissza kellett utasítanunk azt. Tudomásunk szerint ezáltal csak a torony 15 km-es körzetében lesznek majd foghatóak a bazilikáról és a kerengőről szóló tudnivalók, amelyeket a tervek szerint rendszeresen ismételnek majd.

A 2010-es „Év muzeológusa” kitüntetés a Főapátság hivatásos építésze vehette át (név és cím a szerkesztőségben), az élővilág nélküli Pannon-tenger építészeti formába való öntéséért. Habár az épület eredeti funkciójának nem felel meg kifogástalanul, számításaink szerint a benne működő vendéglátóipari egység működtetése mégis gazdaságossá fog válni mivel egyre több turista érkezik csupán azért, hogy megcsodálja. Már a falusiak is feljárnak.

A díjazottnak ezúton is gratulálunk.

Civilizált prefektusok

Sokak számára idegenül csenghet a civil prefektusság "intézménye", hiszen egy évtizede sincs annak, hogy a bencések mellett megjelentek a civil nevelőtanárok. Rovatunk olyan embereket mutat be, akik világiként vállalkoztak a teljes embert kívánó nevelői munkára. A prefektusi kar egyik legrégebben szolgáló civil tanárával, Boros Zoltánnal Albin atya készített interjút.

Kedves Tanár Úr, régi bencés helyről származol, de olyan időben laktál Celldömölkön, amikor a hely bencés múltja már visszahozhatatlannak tűnt. Hogyan kerültél hát mégis kapcsolatba a bencés iskolákkal?

1982 és 1990 között voltam általános iskolás, amikor az elsőáldozás után alig-alig jártak a korombeli gyerekek hittanra és az a néhány család, aki rendszeresen részt vett a misén, jól ismerte egymást. Szüleim így kerültek kapcsolatba egy házaspárral, akiknek mindkét fia Pannonhalmára járt. Sok mindent meséltek nekik Pannonhalmáról, de kikértük a plébánosunk véleményét is. Ő nagyon erősenk találta az iskolát, helyette a győri Czuczor Gergely Bencés Gimnázium választását javasolta, amibe a szüleim bele is mentek. Én már negyedikes korom óta kézilabdáztam, és szívesen mentem volna egy sportiskolába. A megye összes sporttagozatos iskoláját

megelőzve a Gayer Gyula Általános Iskola csapatával bejutottunk a diákolimpia területi döntőjébe, ahol egy győri iskola mögött a második helyen végeztünk. Egy edzésen megnézte a csapatunkat Valerij Melnyik, a veszprémi kézilabda csapat akkori „szovjet” edzője, és hármunkat is kiválasztott, hogy középiskolai tanulmányainkat Veszprémben folytassuk. A tanulás mellett az utánpótlás csapat edzéseit látogathattuk volna. A szüleim úgy döntöttek, hogy csak akkor lehet erről szó, ha nem vesznek fel a bencések. Felvettek, így nem lettem profi sportoló, de a megyeiben még egyetemista koromban is játszottam pár évet. Győrben pedig elkezdtem kosarazni.

Milyen diákkori emlékek segítették döntésedet, hogy visszatérj tanítani egykori alma materedbe?

A diákkori emlékeim elég vegyesek. Az elején nagyon élveztem a győri iskolát, de harmadikas koromra egyre több konfliktusom támadt az osztályfőnökömmel, aki év végén azt a visszautasíthatatlan ajánlatot tette, hogy folytassam máshol a tanulmányaimat. Ezután kerültem át Pannonhalmára, nem kis részben Tamás atyának köszönhetően, aki elsőskoromban az évfolyamunk prefektusa volt, majd Pannonhalmára került igazgatóhelyettesnek. Felszabadító élmény volt itt végzős diáknak lenni. Szeptemberben pár napos ismerkedés után egy hetet Rómában töltöttünk. A sok órás buszozás alatt a három év legjobb történeteivel szórakoztattak az új osztálytársaim, így nagyon hamar átfogó képet kaptam a fiúkról. A város megtekintésére mindig mások vittek magukkal, még egy Chagall kiállításra is betévedtünk. Antal atyával együtt a tengerben is megfürödtünk. Itthon bekapcsolódtam a kosárcsapat munkájába is, ahol az egykori ellenfelekből lettek az új csapattársaim. A

tetőtérben laktunk, amit nagyon otthonosnak találtam, és a fegyelmezés sem volt olyan szigorú, mint Győrben. Sikeres érettségi sikeres felvételi követett a nemrégiben indult Pázmány Péter Katolikus Egyetemre, így összességében elmondható, hogy Pannonhalmáról nagyon pozitív kép maradt meg bennem. Az egyetemen történelem, szociológia, majd az ELTE-n levéltár szakra jártam. A kötelező szakmai gyakorlatot követően Szombathelyen ragadtam a Vas Megyei Levéltárban, ahol három évet töltöttem el. Közben a sógorom – aki szintén pannonhalmi diák volt és prefektusként ismét itt dolgozott – szólt, hogy a gimnázium prefektust keres, nincs-e kedvem eljönni. Először nemet mondtam, de amikor egy év elteltével ismét jelentkezett, akkor eldöntöttem, hogy belevágok ebbe az izgalmasnak ígérkező feladatba. Ekkor már Tamás atya volt az igazgató, így neki különösen is hálás vagyok az első évben nyújtott segítségéért.

Osztályfőnökként és prefektusként már második osztályodat kíséred Pannonhalmán. Történelmet tanítasz, besegítesz különböző iskolaszervezési munkákba, szakkört tartasz, kirándulásokat, táborokat szervezel. Melyik a munkád legszebb része?

A történelemtől szívesen beszélgetek a fiúknak, de nem igazán érzem magam a klasszikus értelemben vett történelem tanárának, ahhoz túl kevés a heti két óra, ami rendelkezésemre áll. A diákokthoz munkámból szívesen emlékszem a néha éjszakába nyúló ösztönző beszélgetésekre, különösen, ha már végzős diákokkal, komoly témák kerültek terítékre. Nagyon meg tud érinteni, ahogy egy-egy nehéz sorsú fiú – talán fel sem ismerve, mekkora terhet hordoz – helyt áll abban a családban vagy közösségben, ahová a Jóisten állította. Amit viszont én a legjobban szeretek, azt a fiúk legkevésbé kedvelik, ezek a gyalogtúrák. Egy évben három-négy alkalomnál többet nem merek erőltetni, mert különben fellázad az osztály. Odáig, hogy a közreműködésével ismertem meg a Barátok Útja nevet viselő ifjúsági zárandoklatot, melyet már tizenöt éve rendszeresen megszerveznek a katolikus középiskolások fiataljainak. Kezdetben a bencés és piarista szerzetesek valamint az iskolánővérek gimnáziumából érkeztek diákok. Ma már több egyházi iskolából, sőt azon kívül is csatlakoztak hozzánk. A zárandoklat hat nap intenzív gyaloglás mellett komoly lelki programmal is rendelkezik, de akik „csak” baráti társaságra vágnak, ők is megtalálják köztünk a számításukat. Ennek helyi szervezésében már negyedik éve veszek részt, és fontos részét képezi a nyaramnak.

Mi a legnehezebb ma egy prefektus munkájában?

Nagyon nehéz olyan gyerekeket megszólítani, akik nem akarnak megszólítva lenni. Az iskolánknak van egy világos üzenete, amit a prefektusnak kellene aprópénzre váltani. Nehéz egy kamasznak értékekről beszélni, miközben a mindennapi együttélés okozta konfliktusokkal is meg kell birkóznunk. Egy „civil” prefektus számára talán a legnehezebb a család és a munkahely elvárásainak az egyeztetése. Ha a Várban étszolgáló, nem vagyok jelen a családi vacsorán. Ha a Várban fektetetek, a feleségemnek kell ágyba nyomni három kisgyereket. Ha a Várban esti imát tartok, akkor nem vagyok jelen az otthoni esti imán. Egy három napos hétvége, amikor a barátainkkal találkozhatnánk, az nekem jó eséllyel háromnapos intenzív munkanap. Hosszú távon ez elszigetelődéshez vezet, amit nem feltétlen ellensúlyoz a nyári szünet.

Ma az iskola már nagyrészt a „civil” prefektusokra épül. Melyek a legfontosabb előnyei ennek a változásnak?

Úgy vélem a bencés prefektusok óriási helyzeti előnnyel indulnak neki egy új osztálynak. Amiről mi többet tudhatunk, az talán a párválasztás, szexualitás, házasság témaköre. Erről az előző osztályommal egy lelkigyakorlat keretében elég nyíltan beszélünk. Saját életünkből hozott pozitív példák vagy negatív tapasztalatok talán segíthetnek a fiúknak a Pannonhalmán utáni életük elindításában.

A tanári és prefektusi karon belül aktív összetartó szerepet vállalasz. Hogyan segíti munkádat a kollégák közössége?

Valójában nem érzem azt, hogy ennyire aktív szerepet vállalnék ezen a téren, de tény, nagyon fontosnak tartom, hogy sikerüljön olyan embereket találni a kollégák között, akikkel a munkakapcsolaton túl meg tudjuk osztani örömeinket, gondjainkat. Egy-egy takarodó utáni „összetartásnak” – mikor egy pohár bor mellett felszabadultan tudunk beszélgetni – inkább résztvevője vagyok, nem szervezője. Az ország különböző pontjairól érkezünk Pannonhalmára, messze kerültünk nem csak a családjainktól, de régi barátainktól is. Többünknek itt születtek meg a gyermeki, Pannonhalmát fogják az otthonuknak tekinteni. Az otthonosság-érzésnek fontos részét képezik a baráti családok is, akik a hely adottságaiból kifolyólag gyakran a munkatársaink családjai közül kerülnek ki. Ennek előnyei és hátrányai is vannak. Sokat tud segíteni egy unalmas délután eltöltésében, ha közösen megyünk el a játszótérre, vagy csak benézünk egymáshoz egy-két órára. A tanév ideje alatt nehéz olyan közös programot szervezni, amire mindenki ráér, hiszen egymást váltjuk a diákokthoz. Ugyanakkor volt példa közös nyaralásra vagy közös hittancsoport alakítására is. Miközben a Várban dolgozunk, a fiúk gyakran láthatják, stúdium alatt inkább csak hallhatják a műanyag kismotorral macskakövére robogó prefektusgyerekeket, miközben az anyukáikkal együtt a focipálya felé tartanak. Kötelező séta a családoknak is van...

Iskolatörténet

A Pannonhalmi Állami Gimnázium

1948. június 16-án a magyar országgyűlés törvényt hozott a nem állami iskolák – vagyis a felekezeti iskolák – állami tulajdonba vételéről. A bencésekre nézve ez azt jelentette, hogy az általuk működtetett összes 9 iskolát államosították. Megfosztották a szerzeteseket küldetésük legfőbb területétől, ahol otthonosan mozogtak, amire életüket szentelték: az ifúságtól. A hatalom kizárólagos tulajdonosává vált marxista-leninista párt nem tűrhette, hogy a nevelésben materialista, ateista nézetek mellett más is megjelenjen. Ennek külső megjelenése a fal volt: a gimnáziumot a főmonostorral 2 úgynevezett „összekötő folyosó” kapcsolja egybe, ezt lefalazták, jelezve az új időszámítás kezdetét.

" ÖRÖKRE HATODIKOS OSZTÁLY "

1942-1948-1950-1998

A végső érettségire készülők, a sors kényéből örökre hatodikos osztály.

Az iskola és a kollégium tanulói kicserélődtek. A régiek többnyire máshol tanultak tovább, állami iskolában nem kívánták folytatni tanulmányaikat, kivéve több végzős diákot, akik az utolsó évre már nem akartak új iskolát keresni. Az 1948/49-es tanévben összesen 62 tanulója volt az iskolának. A további fogyást úgy orvosolták az 1949/50-es tanévben, hogy a celldömölki népi kollégiumból 20, a soproniból pedig 23 gimnazista tanulót helyeztek át. 1950. májusban – júniusban 8 diák érettségizett. Jellemző módon közülük mindössze 4 volt az iskola növendéke az államosítás előtt. 1948 nyarán az akkori hatodikos osztály lényegében szétszóródott többi iskolatársával egyetemben. Mégis visszajárnak Pannonhalmára, tablót is készítettek maguk számára a következő felirattal: „A végső érettségire készülők, a sors kényéből örökre hatodikos osztály.”

Igen nagy nehézséget okozott a tanári kar összeverbuválása. Az alakuló nevelőtestületi értekezletről az igazgató kétségbeesetten jelenti: „Öt beosztott tanár nem foglalta el itteni helyét, tisztelettel kérem az utasítást, hogy a megmaradó csekély létszámmal hogyan oldjam meg a tanterv főtárgyainak órábeosztási lehetőségét.” A jegyzőkönyvekből úgy tűnik, hogy a sűrűn váltakozó igazgatók a maguk módján megpróbálták védeni a gimnázium érdekeit. Tiltakoztak az 1949-i terv ellen, miszerint a békéstarhosi zenei gimnáziumot és a vele kapcsolatos kollégiumot helyeznék el Pannonhalmán. Amikor a két olasz lektor tartózkodási engedélyét a rendőrkapitányság nem akarja meghosszabbítani az igazgató mindent megtesz maradásuk érdekében. Levelet ír a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez, kérve az engedély meghosszabbítását 1951. július 30-ig, mert a gimnáziumban akkor szűnik meg az olasz nyelv tanítása, működésük addig feltétlenül szükséges, „mivel angolt és franciát is tanítanak, s a tanárhiány miatt iskolánk tanulmányi élete megbénulna.” Két nap múlva újabb levélben fordult a miniszterhez, újabb érvekkel: Albo Centoni szülei régi kommunisták, most is tagjai az Olasz Kommunista Pártnak, Leoncini börtönben is ült két évet antifasiszta magatartása miatt.

A gimnázium jelenkori irattárában megőriztük ennek az átmeneti időnek az hivatalos dokumentumait is. Így maradt ránk beszédes tanúképp az 1949. november 18-án tartott bemutató irodalomóra jegyzőkönyve is. A téma a Csongor és Tünde volt, célja pedig „a mű magyarázatán keresztül bemutatni a marxista irodalomelmélet módszerét”. A jegyzőkönyv szerint a tanár „a marxista ideológiában igen kiképzett elme. ... Előadásában a Csongor és Tünde társadalmi beágyazottságának teljes megmagyarázására törekedett, a marxista ideológiát fényes dialektikával alkalmazta a Csongor és Tünde viszonylatában, élesen kidomborítva, hogy a polgári filozófiák értelmezni alaposan sosem tudták azt ... A tanulók mélyen rádöbbentek arra és teljes mértékben átlátták, mennyire hamis volt az elmúlt évtizedek uralkodó irodalomtörténeti szemlélete...”

Egyetlen bencés taníthatott az iskolában: Kövér Alajos hittanár. Bár a Szabad Nép 1949. októberi 21-i számában megvádolta: „Meddig garázdálkodnak még Kövér Alajos és társai a pannonhalmi gimnáziumban?” Ennek ellenére az igazgató megvédte a hittanárt, és azok a tanulók kaptak magatartásból egyest félévkor, akik az „újság számára valótlán és felelőtlen, rosszindulatúan szolgáltatott adatot”.

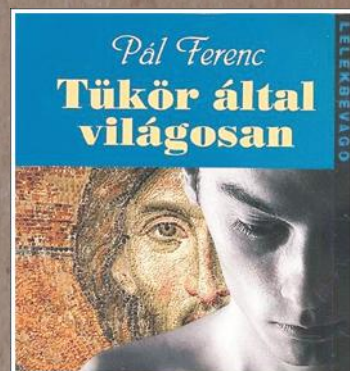
A kommunista hatalom nem tűrte, hogy az országban bármilyen szervezet létezzen, mely ne ismerné el az új berendezkedést. A legtovább a katolikus egyház tartott ki az ellenállásban. Mindszenty bíborost, Magyarország hercegprímását koholt vádak alapján 1948. december 26-án letartóztatták, majd életfogytiglanra ítélték. De a püspöki kar még mindig nem írta alá az állam által annyira óhajtott „megegyeztetést”, nem ismerte el nagy nyilvánosság előtt az új államrendet. Ezért 1950 júniusában megindult a szerzetesek deportálása ismeretlen helyre. A közelmúlt borzalmainak ismeretében ezzel olyan nyomást gyakorolt a hatalom a püspöki karra, mely végül tárgyalóasztalhoz kényszerítette őket. Az 1950. augusztus 30-án aláírt megállapodás értelmében az állam visszaszolgáltatót 8 gimnáziumot a katolikus egyháznak és egyúttal engedélyt adott 3 férfi és 1 nő szerzetesrend szigorú keretek között történő működésére. Ezek között volt a bencés rend illetve a bencések pannonhalmi gimnáziuma.

Hardi Titusz OSB

Könyvajánló

Pál Ferenc: Tükör által világosan

Jézus azt mondja: „Ahol a kincsed, ott a szíved” (Mt 6,21). Mondjuk így: amilyen életet élsz, ott lesz a szíved. Amire figyelsz, ott lesz a szíved. Ami fontos neked, ott lesz a szíved. És ha nem az élet lényegével törődsz, akkor a szíved nem lesz az életed középpontjában, hanem valahova félresodródik. (Pál Ferenc: Tükör által világosan. Kairosz, Budapest, 2009. 280.)

Pál Ferencet nem könyveiből ismerem, nem is előadásairól, nem rajongóitól vagy ellenzőitől, hanem Pannonhalmáról. Az elsőként említett öt kategóriába tartozó elemekből van bőven: a minap jelent meg a legújabb könyve függőségéről és intimtásról, előadásait több mint tíz éve tartja keddenként a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Állam és Jogtudományi Karának nagyelőadójában – telházal; rajongói prófétának tekintik, és külön honlapon népszerűsítik az előadások hanganyagát, konzervatív ellenzői pedig szentségtörésnek tartják, hogy a keresztény hitről beszélve felhasználja a pszichológia és szociológia tudásanyagát is. Nos, magam Pannonhalmán találkoztam Pál Ferenc atyával, a februárban tartott konvent-lelkigyakorlaton, valamint az azt követő esti beszélgetésen. Itt győződtem meg róla: nem „sztárpap”, bár sokan azt csinálnának belőle; sem egyházi karrierre nem vágyik, sem közismertségre (ezt már akkor is tapasztalhatta, amikor húszévesen válogatott atléta, magasugró magyar bajnok volt), pláne nem rajongókra. Pál Ferenc célja az, hogy – akár alkalmas, akár alkalmatlan, – hirdesse Krisztust: mai nyelven, közérthetően, humorral és mély őszinteséggel (mindazzal, ami ő).

Tükör által világosan című könyvét a lelkigyakorlat után olvastam el. Valójában az előadások első évadát kapja meg az olvasó, némileg szerkesztett formában. Témái ezért Pál Ferenc lényegi mondandójának elemeit követik végig: mit jelent ma hívőnek lenni, hogyan alakul a hit az emberi tapasztalatok – személyiségfejlődés, bizalom és bizalmatlanság, sebek és gyógyulás – kohójában. Két súlypontot szeretnék itt kiemelni, amelyekre kéthónapnyi „moduláris hittant” is lehet építeni: az első az istenképekről szóló rész, a második a szegénységről és bűntudatról szóló szakasz. Az ember tudattalanjában kialakuló istenképről, mint az istenreprezentáció egyik lényegi összetevőjéről ma sokat lehet olvasni. Pál Ferenc ugyanakkor az irodalomból és a mesékből vett példákkal mutatja be nagy plaszticitással az olyan torz istenképeket, mint az ítélkező, a bürokrata, a teljesítményváró vagy a halálisten. Jó ezekkel szembenézni, mert gyakran nem az Istennel való kapcsolatunk kerül krízisbe, hanem a róla kialakított hamis istenkép gátol bennünket. Igyekszik mélyre menni, ugyanúgy, mint amikor az ember cselekvését gátoló, a létet eleve megkérdőjelező szegénységről és az abból való gyógyulásról ír.

Pál Ferenc könyveivel – így a „Tükör által világosan” cíművel is – az útonjárásban szeretne segíteni. Ő maga már elindult, efelől nekem nincs kétségem, ám az úton végigmenni mindenkinek magának kell. Az út oda vezet, ahova szívünket is tennünk kell, ahol a lényeg van: maga Isten.

Dejcsics Konrád OSB

Életünk

Farsang 2011

Kicsöngettek...

Kivágódik az ajtó, megindul az élet. Az osztály kimenekül a folyosóra. Körülnézek. Minden tele plakátokkal, hirdetésekkel, programajánlókkal, poénokkal. Az első emeleten heves erőpróba zajlik, csak úgy dagadnak az izomtól a szkanderezők. A többiek skandálva buzdítyják őket. Kevéssel arrébb kötélhúzásra fordult a dolog. Minden a feje tetején áll. Nincs mese – elkezdődött a farsang.

Ahogy mindenütt a nagyvilágban, Pannonhalmán is helyet és időt kap a karácsonyi és a nagybőjti időszak között a karnevál. Mégsem az a nagy kérdés az ünnepséget megelőző időszakban, hogy „és te minek öltözől be?“, hanem sokkal inkább az alakuló pártok esélyeit latolgatják a folyosón forgalmi akadályt képező kettes-hármas csoportok. Ugyanis a világörökség részében – a régebbiről itt ragadt monarchikus rendszer és a mai demokrácia minden szempontból legtökéletesebb ötvözte gyanánt – a mindenkori tizenkettedik évfolyam hivatott pártokat alakítva három napos kampánnyal összekuporgatni szavazótáborát, akik adott esetben királlyá emelhetik a jelöltet. Idén erre a megmérettetésre három különböző párt vállalkozott, ami, amennyiben a mintegy hatvanfős évfolyamra gondolunk, komoly humánerőforrást kölcsönöz a versengéshez. Minden párt arculatot választ magának – beöltözik. Már egy új, formabontó arculat nagyon komoly előnyhöz juttathatja az embert, de idén mind a három párt hasonlóan színvonalasnak mutatkozott, és éppen ezért egyenlő esélyekkel indult neki szerdán a mulatságnak. A „Federal Military Intelligence“ (FMI) elit osztaga – állig felfegyverzett tizenkettedikesekből – Pannonhalmára látogatott egyszerre biztosítani a rendet az épületben és lehetőleg hatalomra jutni a választásokon. Az „Old Star“ – vezetője, Balu kán irányításával – a történelem nagy vezéreit gyűjtötte össze egy őrült tudósok által összeeszkábált időgép segítségével, hogy egy utolsó nagy rohammal bevegék a felhőkbe hanyatlott várat, és erre a csatára a farsangi királyválasztás kínálkozott a legalkalmasabbnak. A „Pannonhalmi Munkás Párt“ (PMP) pedig felsőbb hatalmak utasítása nyomán az időközben egyenlőtlenre váló pannonhalmi kapitalizmust egyszer, s mindenkorra

tükörsimává varázsolni érkezett a narancssárga ötágú csillag lobogója alatt. A három napos kampány alatt fej fej mellett haladt előre a három különítmény.

Egyik érdekes kérdés a farsang kapcsán a tanárok hozzáállása. Bizony a tanítási órák alatt nemegyszer elhangzott a diákok szájából a „Tanár úr/nő/atyá/testvér/prefektus/paidagógosz, de hát farsang van!“ ellenvetés. Igen ám, de az iskola vezetősége határozottan megtiltotta jó előre a hasonló megnyilatkozást a délelőtti folyamára, ami egyébként korábban bevett gyakorlat volt, és pislákoló reményt adott a megfáradt diákoknak, hogy esetleg ennek vagy annak a pártnak a jóvoltából a dolgozat elhalasztásra kerül. Persze ettől függetlenül előfordult néhány törvénytelen pillanat idén is, amikor például nem vette olyan komolyan a tanerő a házi feladat elvégzésének elmaradozását... Az ebéd után elkezdődő programok sorozatában azért persze enyhült a szigor, és tényleg minden tanár csak az előmozdításán fáradozott a mókának. Érdekes, hogy a pártok programjainak nagy részében a tanárok is kulcsfontosságú szerephez jutottak. Tudniillik vetélkedők és versengések sora szólt az ő különböző helyzetekben való szerepeltetésükről. Militáris prefektusaink (kiknek száma az utóbbi időben jelentősen megszorodott a rendőrség és katonaság feltételezett tömeges elbocsátásai miatt) csapatvezetésével például akadályversenyben vehetett részt

a kedves választópolgár. A hasonló jellegű programokban a párt adta mindig a szituációt, a kérdést, a feladatot, míg a tanárnak reagálnia kellett rá. Így volt a Beugró című méltán híres TV műsor pannonthalmi tanárokkal való játszatása is, ami szintén osztatlan sikert kölcsönzött a könnyes szemű nézőknek (ugyanis ilyen is volt – persze nevéteben). Egy alkalommal pedig rögtönzött műsort adott mindenki okulására és mulatságára a prefeketusi kar néhány jeles tagjából verbuválódott „Kopasz Börizomtömlők Akut Társulata” – diákok élethelyzeteitől ihletetten. És persze nem mindennapi látvány éppenséggel a magyartanárunkat Play Station ádáz használata közben látni sem...

Három teljes napon keresztül folyt a kampány. A végzősök minden erőbevetéssel azon fáradoztak, hogy lehetőleg megtanítsák

a kisebbeket a szavazócédula helyes kitöltési módjáról. Mindvégig fej-fej mellett haladt a három csapat olyannyira, hogy a szavazás délutánján rögtönzött közvélemény-kutatás szerint a választópolgárok még nem voltak döntésük felől bizonyosak. Közvetlenül a voksolás előtt került sor a végső megmérettetésre a pártműsor keretében. Igen színvonalas előadásokat láthattunk akciókkal, poénokkal fűszerezve a színház és a mozi előnyeit szerencsés formában egyesítve mind vásznon, mind színpadon folytak az események felváltva.

A farsang legveszélyesebb pillanata mindenképpen az eredmény ünnepélyes keretek közötti kihirdetése. Veszélyes és végzetes is lehet ez az esemény a két évfolyam kapcsolata szempontjából. Ám idén a végzősök igen sportszerűen vették ezt az akadályt, s ahelyett, hogy mindenkinek az egyik szeme sírt, a másik nevetett volna, mindkét szemmel sikerült az iskolának egy emberként örömkönnieket hullajtania.

A győztes az All Star lett, így a hírhedt Balu kán királlyá léphetett elő egy egész napra. A koronázási ceremónia megmutatta országnak-világnak, hogy micsoda szolgálat is egyben a hatalom, tudniillik Titusz atya latinul feltett hivatástisztázó kérdései után a király szemébe a felkenést fizikailag szimbolizáló levendulaolaj belefolyt, s a meghatódottság és a csípő hatás eredményeként a mongol uralkodónak ugyancsak megnyíltak könnycsatornái. Kicsöngettek...

Minden diák egy emberként felfelé rohan a lépcsőházban egy közös célért, hogy elkapkodják a végzősök szobája felől érkező tálcákról a nagy felületű zsíros kenyereket. Elbizonytalanodtam. Minden méltóságomat feladva én is tolakodjak, küzdjek egynéhány ropogós falatért? Vagy sztoikusan maradjak a tanteremben irigykedve nézve, hogyan habzsolják a többiek egy szem morzsát sem hagyva a sütitket? Hol a sajtó helye ebben a felfordult világban? A csudába is, farsang van! Bekötöm a cipőfűzőmet.

Kaposi Brúnó 10.a

Hic fuit

Aki kérdez...Szabó Gábor (Ph '87)

Kedves Antal, alattam jártál Pannonhalmán, fölöttem laktál az Eötvös Collegiumban, most pedig leginkább a játszótéren futunk össze. Mesélnél egy kicsit magadról?

Talán Pannonhalmánál lehetne kezdeni, de minden pannonhalmi (optimális esetben) négy évnek megvan az előtörténete. Az én kupacra kerülésem bizonyos értelemben szokványos, legalábbis több osztálytársam került minden látható predestináció nélkül a hegyre. Egy teljesen elvallástalanodott mezőföldi faluban, Sárosdon nőttem fel, ahol a szüleimen és a nagymamámon kívül elsősorban a falu papja, „civilben” ciszterci szerzetes, Bácskai Sándor Keve volt rám nagy hatással. Egyetlen rokonom sem járt a bencésekhez, a faluból tudtommal én voltam az első, az öcsém a második (Molnár Gábor, Ph '90), és egyelőre vége is a sornak. Édesapám erdőmérnök volt, édesanyám pedig az erdészetről könyvelő, kint laktunk az erdőben, meglehetősen elszigetelten a falutól, rokonok és közelebbi barátok nélkül. Ennek szerintem rengeteg pozitív hatása van, például nagyon jól elvagyok egyedül, és el is tudom magam foglalni. A nagyon erős történelmi érdeklődés, illetve a plébániai könyvtár valamennyi hitbuzgalmi és ifjúsági könyvének kiolvasása után egy Pannonhalmáról készített dokumentumfilm és az egyházi iskoláknak való adakozásra buzdító éves templomi körlevél nyomán született meg bennem az elhatározás, hogy én is Pannonhalmára szeretnék járni.

A sekrestye könyvei után azért nagy tágulást jelenthetett a pannonhalmi horizont. Hogyan tudtál beilleszkedni az új környezetbe? Jó volt ide járni?

Pannonhalma a maga 600.000 könyvével és minden egyébbel mindenképpen léptékváltást jelentett. A sárosdi erdő után a fizikai elzártság nekem semmiféle problémát nem jelentett, annál nagyobb élményt az a fajta szellemi tágasság, amely a gimnáziumot a késő szocializmus kiskapukkal teli időszakában jellemezte. Bizton állíthatom: mi akkor sokkal többféle és hatékonyabban tájékozódhattunk, mint budapesti sorstársaink. Ennek a koncentrált szellemi orientációnak a lehetősége, érzésem szerint, ma is kiemelt központtá teszi Pannonhalmát. Lehet, hogy patetikusan hangzik, és a pátosz megbocsáthatatlan hiba, de Pannonhalmán váltam azzá az emberré, aki ma vagyok. Csupán három dolgot emelnék ki: osztálytársak, tanárok, könyvtár. Az utolsóval kezdem: számomra a könyvek jelentik sok szempontból ma is a legfontosabb tárgyakat, amelyek körülvesznek.

A főkönyvtár gazdagsága minden álmomat felülmúlta, szívem szerint minden szabadidőmet ott töltöttem volna. Megáttalálkozottságomat látva Flóris atya, a legendás könyvtáros egy idő után megengedte, hogy a diákok számára kijelölt hétfőn kívül is garázdálkodhassak a könyvek között. Emellett diákkönyvtárnokoskodtam Aurél atya mellett, és bejártam Gáspár atyának segíteni a levéltárba. Az általános iskola alsó tagozata óta történész akartam lenni, ennek fényében nem nehéz belátni, hogy Pannonhalmánál inspiratívabb helyre nem kerülhettem volna.

Az 1980-as évek tanári kara még nagyrészt bencésekből állt, jórészt igazi egyéniségekből. Lehet, hogy ezeknek az egyéniségeknek nem csak fényes oldalai voltak, de én úgy emlékszem vissza, hogy az árnyékosabb, érdekesebb vonások is valamilyen formában neveltek. Az idősebb generációból négy évig Hildebrand atya tanította a történelmet és a latint, későbbi egyetemi szakpárjaimat – aki ismeri őt, egyéniség-voltát aligha vonhatja kétségbe. Az általa megkövetelt gondolkodási fegyelemnek ma is

Aki válaszol... Molnár Antal (Ph '88)

nagy hasznát veszem. Ugyanezt mondhatom Miksa atyáról, akinek kívülről sokszor morcosnak tetsző modora mellett igazi érzékeny, meleg szíve volt. A világról alkotott szemléletemet sokban formálta Ambrus atya, akinek a diákfülek számára cinikusnak tűnő kijelentései hihetetlen realitásérzékről tanúskodnak, és nagyon megszívlelendők. Gáspár atya mellett nagyon sokat tanultam Ádám atyától, akinek történelem fakultációs órái szemléletükben, módszerükben már valóban az egyetemre készítettek elő. És végül mindenképpen szeretném megemlíteni a százévesen elhalt Tihamér atyát, aki már a 30-as években neves történésznek számított, utána a gimnáziumba száműzték, igazi csodabogár volt minden szempontból. Gondoljunk csak bele: mekkora lehetőség az egy 17 éves, történésznek készülő gimnazista számára, hogy ehhez az élő legendához szabad bejárása van!

Végül az osztálytársak: ezt úgy szoktam a magam számára megfogalmazni, hogy én kortársaimmal igazi, felnőtt értelemben vett beszélgetést először Pannonhalmán folytattam. Ez óriási élmény volt, ez a négy év ebből a szempontból is máig elevenen él bennem. Nyilván nem véletlen, hogy a legmélyebb barátságokat a gimnáziumból őrizzük, ezzel én is így vagyok.

Tehát, hogy kérdésre röviden válaszoljak: igen, nagyon jó.

Bámulatos, hogy mennyire korán mestereket kerestél már magadnak. Jól látom, hogy ez a diszkurzív viszony a világhoz azóta is meghatározó jegye az életednek?

Talán igen, de ami a mestereket illeti, ebben később nem (sőt talán már Pannonhalmán sem) voltam olyan tudatos, inkább igyekeztem hasznosítani azt, amit az egyes emberektől tanulni lehetett. Az egyetemen például egyáltalán nem tartok senkit sem a mesteremnek abban az értelemben, ahogyan nagyon sok kollégámnak megvan(nak) a mestere(i). Ugyanakkor nagyon sok embert meg tudnék ott is nevezni, aiktől tanultam valamit. Nyilván ezért duzzadt ilyen hosszúra a fenti tanárlista is. Az általad említett diszkurzivitás számomra elsősorban a fontosnak tűnő emberekre, jelenségekre való figyelmet és azok hatékony felhasználását jelenti.

Mire figyelsz most leginkább, mi foglalkoztat mostanában?

Erre a kérdésre könnyebben tudnék válaszolni, ha úgy hangozna: mire van időm mostanában? A ma emberének talán ez a legnagyobb konfliktusa, és ezért látjuk szüleink – nagyszüleink életét, minden sajátos történelmi nehézség ellenére, mégis könnyebbnek, mert az idő és a lehetőségek harmonikusabb viszonyban voltak egymással. Ma ez az arány végzetesen felborult: az információk és a mindenirányú lehetőségek hihetetlen mértékű megnövekedését az időfaktor kitágulása értelemyszerűen nem követte, így kortársaink egyszerűen nem tudnak ezzel a feszültséggel mit kezdeni, és sokszor borul minden. Én nagyon igyekszem ezen a nehézségen úrrá lenni, és minden fontos dologra kiszorítani a lehetséges időt. Emiatt nincs tévém, nem használok otthon internetet, inkább a családommal vagyok, vagy olvasok, írok.

Az elmúlt években sokfelé kutattam, leginkább Rómában, Dubrovnikban és persze hazai levéltárakban. A témák között szerepelnek a 16. században Budán és Temesváron működő raguzai kereskedők éppúgy, mint későközépkori ferences formuláskönyvek vagy egy 20. századi jezsuita szerzetes, Bangha Béla életrajza. A látszólag széttartó tematikában a közös pont az ismeretlen források felfedezésének, majd kontextualizálásának izgalma. Azt hiszem emiatt az izgalom miatt lettem történész, és ezért nem tudok ma sem más pályát elképzelni a magam számára.

Mesélted, hogy Dubrovnikba a családot is magaddal vitted: délelőtt a levéltárban kutattál, délután pedig csatlakoztál hozzájuk a tengerparton. Az utolsó kérdéssel visszakanyarodnék a játszóterhez: hogy boldogultok Mónikával a három legénnyel?

Én úgy érzem, elég jól. Nekem mostanában kevesebb az időm, amit a gyerekekkel tudok tölteni, de még így is azt hiszem, hogy az átlagnál többet vagyunk együtt. Tényleg arra kell figyelni, hogy a kevesebb idő minőségi együttlét legyen. Három fiú nyilván erőteljesebb nyomkövetést igényel, de ha az élet más területén is hangsúlyozott rendszerességet és következetességet az odafigyeléssel és nyitottsággal együtt próbáljuk meg érvényesíteni, akkor remélhetőleg nem tévedünk nagyot.

Úgy legyen. Köszönöm a beszélgetést.

Molnár Antal

Molnár Antal történész, 1995-ben végzett az Eötvös Loránd Tudományegyetem (ELTE) latin-történelem szakán, később törököt tanult ugyanott. Szegeden és Párizsban doktorált, két évet tanított a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Történeti Intézetében, jelenleg az ELTE Történeti Intézetének docense és az MTA Történettudományi Intézetének osztályvezetője. Kutatási területe a török kor, elsősorban a hódolt Magyarország és a Balkán történelme, illetve az egyház- és művelődéstörténet. Nős, három fiú édesapja.

Világot lát(t)unk

Melki kaland

Melkbe, régi testvériskolánkba utazott harminc diák René tanár úr és Albin atya vezetésével. Ez a 900 éves alsó-ausztriai bencés apátság oktatással és lelkipásztori munkával foglalkozik.

Melkbe érve vendéglátóink finom vacsorával vártak; s az estét diákok egy kisebb csoportjával töltöttük. Másnap megnéztük apátságot és az iskolát. Az apátsági kiállításon egyszerre vezettek be bennünket Ausztria és a szerzetesség történetébe. A számos

magyar vonatkozásból csak a legérdekesebb: a Melket a magyaroktól meghódító I. Lipót festményén úgy említik ezt a helyet, mint Géza rablófészékét. Otthon éreztük magunkat a gimnáziumban is. Persze kissé irigykedve figyeltük az iskola kötetlenségét és gazdag felszereltségét. Délután a régió fővárosába, Sankt Pöltenbe látogattunk, majd a nap fáradalmait az esti focival „vezettük le” az iskola hatalmas tornatermében. A játékot szervező diákok készségesen magyarázták el akár harmadszorra is a csapatbeosztást – az ilyen elemeknek köszönhetően nagyon jó volt a hangulat. Másnap órákat látogattunk. Izgalommal vártuk, hogy mit is kell majd csinálnunk: énekelni, filozofálni esetleg elmagyarázni földrajz órán Magyarország nevezetességeinek fekvését. Délután a seitenstetteri bencés apátságba utaztunk, ahol kicsiben láttuk ugyanazt, mint Melkben: apátságot, iskolát és sok-sok barokkot.

Azt hiszem, mindenki jól érezte magát. Az út kiváló alkalom volt számunkra Ausztria, s így kissé Nyugat-Európa megismerésére is. A négy nap minden állomása gazdagított – a nyelvet, a látnivalókat, és kicsit a magyarság történetét nézve is.

Susztér Balázs 10.b

A tél örömei

Iskolánk sítáborát évek óta a Stájer-Alpok kiváló síterepére, a közel 2000 méter magasságban található Planneralm-ra szervezzük. Ottlétünk öt napja során szüntelen havazott, és a fél méter friss hó első rangú pályákat varázsolt az útnak induló 62 fős csapatunknak. A kiváló lejtők különböző sítudásunkhoz igazodva minden igényünket kielégítették. Valamennyi kezdő szépen megtanult síelni, és a „menők” is koptathatták a léceiket, deszkáikat/snowboardjaikat a 8 különböző pályán gyűjtött kilométerek alatt. Sajnos volt olyan is, aki a kezét-lábát is koptatta, de szerencsére komoly baleset nélkül vészeltük át a hetet.

A pályáktól úgy negyedórányi távolságra, az első faluban, Donnersbachban volt a szállásunk immáron 5. éve. Egy családi panzió vendégeként, a Kindler család kényeztetését élvezhettük pár napig. A mindig mosolygó Franci bácsi kora reggeltől, késő estig leste minden kívánságunkat. Kezdve a terülj-terülj asztalkámos, svédasztalos reggelivel, a sípályára felhozott meleg ebéddel, egészen a vacsoráig, ahol mindig volt repeta. A nap fáradalmait feledtette a vacsora utáni társasjátékozás, csocsózás a fiatalok disco-raumjában, ami tökéletes hangszigetelése révén kellemes függetlenedést jelentett azoknak is, akik inkább más kikapcsolódást választottak. Hiszen a házban ezalatt békésen lehetett olvasgatni, beszélgetni, pingpongozni, vagy akár a szaunázni is. Napjainkat a közös ima zárta, ami után senkit sem kellett túlzottan biztatni az alváshoz.

Sajnos gyorsan eltelt ez a hét, de szerencsére itthon még a hideg tél fogadott, és a téli sportok örömeit keresők mehetnek korcsolyázni, hokizni a környező befagyott tavakra, vagy a korábban soha nem látott méretűre megnőtt belvizes, beljeges alkalmi csúszka-pályákra.

Erdőssy István

Világot lát(t)unk

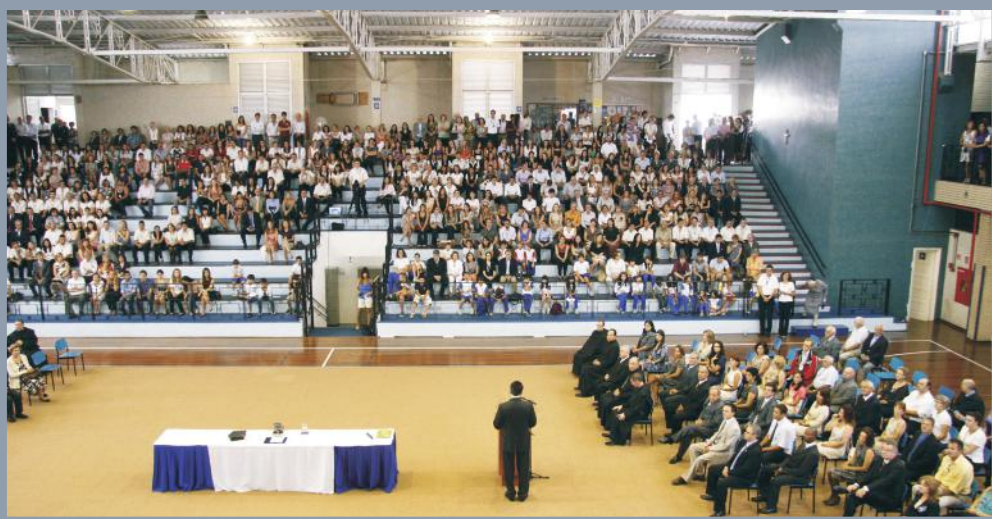
São Paulo – 60 év a nemzedékek nevelésében

A múlt

Szelec Arnold bencés atya 1931. március 21-én érkezett Brazíliába. Kelemen Krizosztom főpát úr küldte őt az Újvilágba, hogy ott az egyre növekvő számú magyar emigránsközösség lelkipásztora legyen. Ekkor mintegy 150 000 magyar élt Brazíliában, ebből 30 000-en São

A jelen

A São Paulo-i Szent Gellért apátság Szent Imre Iskolája ebben az évben emlékezik alapításának 60. évfordulójára. Február 28-án, ünnepi keretek között vette kezdetét a jubileumi év. A Magyar Bencés Kongregáció magyarországi iskolái is képviselték magukat az ünnepségen.

A jubileumi ünnepség a 10 órakorkezdődő koncelebrált ünnepi szentmisével vette kezdetét. A szentbeszédben Paulo apát úr a São Paulo-i magyar bencés közösség létrejöttéről, valamint az általuk létrehozott iskola alapításáról adott rövid történelmi áttekintést. André atya, az iskola bencés igazgatója, az intézmény jelenlegi oktatási-spirituális küldetéséről beszélt. Az

Paulo államban. A második világháború, valamint az azt követő kommunista diktatúra további ezreket kényszerített szülőföldjük elhagyására.

Szelec Arnoldhoz még a II. világháború kirobbanása előtt csatlakozott Jordán Emil és Hets Aurélián. Magyarországon a szovjet önkényuralom egyházüldözése számos szerzetes és pap munkáját és életét tette lehetetlenné. A szerzetesek közül is többen kényszerültek arra, hogy elhagyják az országot.

Húsz évvel az első bencés érkezése után, 1951-ben a brazíliai magyar bencések a lelkipásztorkodás mellett magától értetődő természetességgel fogtak bele a régi-új feladatukba: iskolát nyitottak. A Colégio Santo Américo kezdeti épülete hamar szűkössé vált, így átköltöztek az akkor még szinte lakatlan, ma pedig már majdhogynem belvárosnak számító Morumbi városrészében. Ugyanezen a telken épült fel a Szentszéktől 1953. december 8-án perjelségi rangot elnyerő Szent Gellért monostor is.

A névadásban jelentős szerepet játszott az a különleges kapcsolat, amely Szent Imre herceget, első királyunk, Szent István fiát, Szent Gellérthez fűzte, aki a rá bízott növendékek nevelésében arra törekedett, hogy mind a tanítás, mind a lelki vezetés és jellemformálás terén a legjobbat nyújtsa.

Ünnep fényét emelte győri iskolánk énekara is, a Collegium Musicum Jaurinense, Kelemen Áron atya vezényletével. A szentmisén az iskola tanári kara, és az intézmény gazdasági-adminisztratív életét biztosító testület is jelen volt. A mintegy 1800 fős diákközösséget korcsoportonként diákküldöttek képviselték.

A szentmisét követően az ünnepség az iskola tornacsarnokában folytatódott. A jelenlévők között nagy tisztelettel és szeretettel köszöntötték Iróffy Zsolt atyát, aki egyike volt az iskolát megálmodó bencéseknek. Ezt követően a Brazil Posta elnöke és André igazgató atya együtt mutatták be a 60 éves jubileumra kiadott bélyeget. Az emlékbélyeg egy-egy példányát kapták ajándékkul az iskola jubiláns tanárai és munkatársai. Az ünnepségen tiszteletét tette Magyarország brazíliai nagykövete is.

Végül, a jubileumi ünnepség az iskola udvarán, egy fogadással zárult. A kötetlen együttlét alkalmat adott arra, hogy egykori tanárok és diákok, bencések, világi alkalmazottak, emigráns magyarok és brazilok beszélgessenek, és közösen emlékezzenek meg arról a hat évtizedről, amely a bencés küldetés szellemében nem csak közös múltjuk, hanem egyben forrás és jel a jövő generációi számára.

Ontko Henrik OSB

Támogatói oldal

Fapados aukció

„Padot padért!” - 15 ezer Ft

Előregedtek gimnáziumunk eredeti, sötétbarna íróasztalai, egyszemélyes iskolapadjai. 72 évet szolgáltak ki, több generáció töltött bennük napi tíz órát, később már csak hatot. (A hozzájuk tartozó, felcsapható ülőkéjű székek a milleniumi átépítéskor tűntek el nyomtalanul.) Zömök, modernista formájuk nem csak a hazai közoktatásban lehet ritkaság, de minden bizonnyal iparművészeti örökségünkben is. (Nagy testvéreik, a prefektusi íróasztalok, a hatalmas fekvő hasábok ma is imponálóak.)

Az idők jelei láthatók a szétcsúszó csőlábakon vagy a farész nélküli lábtartón, de leginkább a többször megfordított-újracsiszolt asztallapon is. Mély bevésések, tátongó lyukak jelzik: komoly munka folyt itt az anyaggal. Tapintható a (stúdiumi) idő lassú múlása. Meg a generációk közti párbeszéd, a nagy elbeszélés.

Itt a nagy alkalom! Mindegyik eladó, a maradék 102 még használatban lévő, és a néhány raktárban elfekvő.

Vegye-vigye!

Illúziókat nem akarunk táplálni, csak nosztalgiát: rossz állapotban vannak, felújításra szorulnak a padok. De ha most veszel egyet, kedves diáktárs, meg az osztálytársad is, akkor abból a kettőből mi is veszünk egyet, egy új kétszemélyest, hogy majd újabb 72 év múlva, aukció keretében lecseréljük ezeket is.

Mindössze 15 ezer Ft, és a tiéd! Vagy fiadé, lányodé! Ha a pad maga nem kell, akkor is segíthetsz!

15 ezer Ft 1 hely

30 ezer Ft 2 hely

1,5 millió Ft 102 hely

Ebből a pénzből két osztályterem padjait tudjuk lecserélni, ami létfontosságú lenne a következő tanév kezdetéig. Kérünk, segíts, hogy ne a mostani diákok nosztalgiázzanak!

Komolyan gondoljuk, tisztelettel kérünk, gondolj ránk Te is: fapad@osb.hu, 30/256-1776 – a szállításban is segítünk, ha kell!

Kedvcsinálónak néhány valódi bejegyzés – általában nagybetűvel és sokszor angolul véstünk – a jelenlegi felhozatalból, a legfelső rétegből. Csak amit a nyomdafesték is elbír. Ismerős?

A X:B padjai

1. Asztal, BKV	15. CSÁNY
2. DÓM	16. ITT LAKOM LÁTOD,
3. EDDA, KIČIKE,	HIRKAFIRKA, ÁLMOS
4. Vértés	17. FOOTBALL
5. Arsenal, Manchester City	18. I LOVE YOU, KATA
6. CINCI	19. OHSHITI
7. Bernát rabbi	20. FANNI, VERŐ, MARGIT
8. PITE,	21. MAZSI
$x(x+4) = x^2 + 4x$	22. HP
9. VÉGE AZ ÉVNEK	23. MEDAL OF HONOR
10. EVERY MONKEY	24. KAMILLA, NIRVANA, REAL MADRID
11. CSÚCS, PÖTTY	25. -NEK A NÉGYZETE MIÓTA 4?
12. god in the machine –	26. PÁNIK, AMI-ANI
second coming	27. KALANDFÉREG, HALÁLOSAN, UNOM, MÁR,
13. MÁTÉ PÉTER, VILÁGI KLIKK	HOGY...
14. KOMACCHEIO, SANTAKUNHUO	28. ETO, KACSA, DORYKA

29. BEN
30. Mindenki üll, Junkies, TANKCSAPDA, METALLICA
31. NEFÜRGYÉBE!

32. OneTwo, malac
33. V.K., G.Z., RAT
34. Ellaborum

A X:a padjai

1. Scooter	18. Flóra
2. Metallica	19. THIS IS PANNONHALMA
3. I love Jolán,
Az életben nincs már több móka!	20. Linkin Park
4. TOTYA	21. BARI
5. Picúr	22. Cosa Nostra
6. Chelse Fc	23. FRED ZEPBELIN
7. Csonka Magyarország	24. illuminati
8. FTC	25. GREEN DAY
9. Y	26. SHIT
10. WORLD	27. MOZAMBIK, SAN FRANCISCO
11. PITYU, intellectual	28. Szecsöm
12. I AM YOUR FATHER	29. SLIPKNOT
13. QUEEN	30. BECSÜLET
14. TRABI	31. REDBULL
15. , EVER	32. AMI NEM ÖL MEG AZ MEGKEMÉ
16. APRILIA RS 50	33. MI EZ AZ EMÓS DUMA?!!!
17. Besh o Drom	34. AC/DC RIFF-RAFF
	35. LIVERPOOL

A IX.A padjai:

1. Egy éve itt rohadok... István	14. Lupus in fabula
2. I love hazautazás – Lájkolom. Én is.	15. KATA
3. Hubi	16. Junkies
4. BARCA	17. Akkor jó az élet, ha zajlik
5. AnDY	18. Sixty nine
6. Personal Jesus	19. DOG!
7. MÓR	20. LOVE
8. U2	21. Sünikécske
9. LEXII	22. Gigolo
10. MIZO	23. ZTE; have no fear
11. MHK	24. Kommandó
12. KÖZÖSSÉG	25. RAB
13. MINIMAL	26. BOKA
	27. ÁDÁMKA
	28. KATUS
	29. BEN
	30. HAZUDIK
	31. Black & white
	32. PARADISE CITY
	33. GYÖNGYÖS

